

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIS PLANAS

Patvirtintas 2022-11-21

Kovas, 2023

zum.lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Tikslai ir poreikiai

Bendras finansavimas

Pagrindiniai apibrėžimai

**Geros agrarinės ir aplinkosaugos
žemės būklės reikalavimai**

Intervencinės priemonės

Ekologinės sistemos (ekoschemos)

Tęstinės tiesioginės išmokos

Sektorinės priemonės

Kaimo plėtros investicinės priemonės

Kaimo plėtros plotinės priemonės

Žinių ir inovacijų sistema

Privalomieji tikslai ir nacionaliniai poreikiai

ES BŽŪP PRIVALOMI TIKSLAI

Remti perspektyvių ūkių pajamas bei ūkių atsparumą

Padėti švelninti klimato kaitą ir plėtoti darniąją energetiką

Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir skatinti verslo kūrimą

Labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą

Skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių valdymą

Skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą

Gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje

Padėti apsaugoti biologinę įvairovę, ekosistemas, buveines bei kraštovaizdžius

Siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius

IDENTIFIKUOTI PRIORITETINIAI POREIKIAI

Veiklos tęstinumas ir tvarumas

Aukštesnė pridėtinė vertė

ŠESD mažinimas ir absorbcija

Gyvūnų gerovės užtikrinimas

Jaunųjų ūkininkų skatinimas

Smulkiųjų ir vidutinių ūkių gyvybingumas

Bioekonomikos verslų plėtra

Inovatyvios / pažangios technologijos

Trąšų naudojimo mažinimas

Dirvožemio erozijos mažinimas

Žinių ir inovacijų sklaida

Kaimo bendruomenės

Trumpos grandinės ir kooperacija

Vandentvarka ir melioracija

Kraštovaizdžio puoselėjimas

Biologinės įvairovės saugojimas

Saugūs ir ekologiški produktai

Užimtumas ir socialinė įtrauktis

Strateginio plano biudžetas pagal nacionalinius tikslus

NACIONALINIAI TIKSLAI

Apsirūpinimas tvariais metodais užauginta žemės ūkio produkcija ir sektoriaus pridėtinės vertės didinimas
(47,0 proc. visų lėšų)

Prisitaikymas prie klimato kaitos ir gamtinių išteklių saugojimas
(31,0 proc. visų lėšų)

Gyvybingo ir ūkininkavimui bei verslui patrauklaus kaimo kūrimas
(22,0 proc. visų lėšų)

FINANSAVIMAS

EŽŪGF (I ramstis, tiesioginės išmokos ir sektorinės priemonės):	1598 mln.
Iš jų BF (bendrasis finansavimas iš valstybės biudžeto):	2,8 mln.
EŽŪFKP (II ramstis, kaimo plėtra):	358,7 mln.
Iš jų BF:	83,9 mln.
VISO EUR:	1956,7 mln.

EŽŪGF (I ramstis, tiesioginės išmokos ir sektorinės priemonės):	753,1 mln.
EŽŪFKP (II ramstis, kaimo plėtra):	538,8 mln.
Iš jų BF:	94,3 mln.
VISO EUR:	1291,9 mln.

EŽŪGF (I ramstis, tiesioginės išmokos ir sektorinės priemonės):	672,3 mln.
EŽŪFKP (II ramstis, kaimo plėtra):	245,4 mln.
Iš jų BF:	51,9 mln.
VISO EUR:	917,7 mln.

Horizontalus tikslas (mokymai, konsultavimas, EIP, techninė pagalba) EŽŪFKP – 64,6 mln. BF – 50,5 mln. VISO EUR: 115,1 mln.

VISO I ramstis: 3023,4 mln. EUR

VISO II ramstis: 1258 mln. EUR

VISO:

4281,4 mln. EUR

Pagrindiniai apibrėžimai

Ariamoji žemė ir pagrindiniai žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijai

Pievas (pagal kodus GPŽ, GPA), žolinius azotą kaupiančius augalus ariamojoje žemėje (pagal visus klasifikatoriaus III grupės kodus) būtina nušienauti bent 1 kartą per metus vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu nustatytais tvarka (terminais ir sąlygomis).

Pareiškėjai privalo laikytis papildomų žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų:

- žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų;
- juodajame pūdyme nebūtų vykdoma jokia žemės ūkio gamyba (t. y. sėja, auginimas ir derliaus nuėmimas) einamųjų metų produkcijai gauti. Juodasis pūdymas taip pat turi būti periodiškai įdirbamas taip, kad jame nebūtų subrendusių ir žydėjimo stadiją pasiekusių piktžolių;
- žaliajame pūdyme nebūtų vykdoma žemės ūkio gamyba (t. y. ganomi gyvuliai, šienaujama žolė, išskyrus žaliosios masės susmulkinimą ir įterpimą į dirvą) einamųjų metų produkcijai gauti. Žaliajame pūdyme auginami žemės ūkio augalai ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. turi būti įterpiami į dirvą, o prieš įterpiančią į dirvą nuimti augalų derlių draudžiama.

Daugiametės pievos

Daugiametė ganykla arba pieva – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus žemės plotas gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti. Taip pat visi žoliniai augalai, tradiciškai aptinkami natūraliose ganyklose, arba paprastai įmaišomi į ganyklų ar pievų sėklų mišinius, kurie skirti pašarų gamybai.

**netaikomas suarimo kriterijus – jeigu per pastarųjų penkerių metų laikotarpį pieva bent kartą buvo suarta (ir deklaruota kitu nei GPŽ kodu), tuomet ji netampa daugiamete pieva dar bent penkerius metus nuo suarimo. Pieva tampa daugiamete pieva, tik tuomet kai per penkerius metus nei karto nebuvo suarta (penkerius metus iš eilės deklaruota GPŽ kodu) ir nedalyvavo sėjomainoje. Daugiametes pievas atnaujinti galima išlaikant jų kaip daugiametės pievos statusą.*

Reikalavimus atitinkantys hektarai

Reikalavimus atitinkantys hektarai – valdoje esantis žemės ūkio paskirties plotas, už kurį einamaisiais metais prašoma tiesioginių išmokų ir kuris yra naudojamas žemės ūkio veiklai. Plotas gali būti naudojamas ne tik žemės ūkio veiklai, tačiau žemės ūkio veikla turi išlikti dominuojanti. Deklaruojamuose naudmenų plotuose turi būti auginami žemės ūkio augalai (įskaitant pievas) arba laikomas pūdymas. Jeigu žemės ūkio augalai deklaruojamame plote apskritai neauginami (jame nėra vykdoma žemės ūkio veikla), parama už tokius plotus neskiriama.

Kai vykdoma ir ne žemės ūkio veikla, laikoma, kad tas plotas daugiausia naudojamas žemės ūkio veiklai, jei žemės ūkio veikla gali būti vykdoma be didelių kliūčių dėl ne žemės ūkio veiklos intensyvumo, pobūdžio, trukmės ir laiko. Taip pat, nuotolinės stebėsenos sistemos pagalba galima nustatyti ar pasėlis lauke dominuoja. Iškilus klausimams atliekamos patikros vietoje, kurių metu nustatomas dominavimas (pvz. ne žemės ūkio veiklos vykdymas ar piktžolėtumas).

Kraštovaizdžio elementai skirti GAAB 8 (ir eko-schemai) įgyvendinimui laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais ir už jų plotą skiriamos tiesioginės išmokos.

Jeigu žemė naudojama ir ne žemės ūkio veiklai, laikoma, kad žemės ūkio veikla dominuoja kai:

- ne žemės ūkio veikla netrukdo pasėlių ir kitų žemės ūkio augalų vegetacijai;
- žemės plotai, kuriuose buvo vykdoma ne žemės ūkio veikla gali būti atstatomi ar pritaikomi žemės ūkio veiklai be didelių investicinių kaštų.

Aktyvaus ūkininko sąvoka

Aktyviu ūkininku laikomas subjektas, kuris, nepriklausomai nuo vykdomos veiklos pobūdžio, už praėjusius metus gavo bendrą tiesioginių išmokų sumą, neviršijančią 5000 Eur. Jeigu už praėjusius metus subjektas gavo bendrą tiesioginių išmokų sumą, viršijančią 5000 Eur, jis laikomas aktyviu ūkininku, jeigu einamaisiais metais atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

1. subjekto ūkis registruotas Ūkininkų ūkių registre;
2. subjekto pagrindinė žemės ūkio valdos ekonominė veikla yra žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė;
3. subjektas turi bent 1 sąlyginį gyvūną (SG) valdoje, kuris (-ie) einamaisiais metais nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. yra registruoti Ūkininkų gyvūnų registre. Vertinamas nurodytu laikotarpiu laikytų ūkininkų gyvūnų, perskaičiuotų į SG, vidurkis. SG gali turėti pats subjektas, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai;
4. subjektas turi registruotos žemės ūkio technikos (traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų), kuri einamaisiais metais, bet ne vėliau kaip iki liepos 1 d. įskaitytinai nepertraukiamai registruota ir neišregistruota Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre. Žemės ūkio technikos gali turėti pats asmuo, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai, kai pareiškėjas yra viešasis juridinis asmuo, techniką gali turėti pats pareiškėjas, jo dalyviai bei darbuotojai;
5. subjektas yra mokslo ir studijų institucija arba profesinio mokymo įstaiga, vykdanči formalųjį ir neformalųjį švietimą ir (arba) mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą žemės ūkio srityje;
6. subjektas yra žemės ūkio bendrovė, žemės ūkio kooperatinė bendrovė (kooperatyvas);
7. subjektas dalyvauja intervencinėse priemonėse, kuriomis siekiama aplinkosaugos ir klimato tikslų pagal Reglamento 2021/2115 70 (valdymo įsipareigojimai, susiję su aplinkosauga ir klimatu), 72 str. (Natura2000 priemonės), išskyrus intervencines priemones, kuriomis siekiama vykdyti miškų priežiūrą ir atkūrimą.

Jaunojo ūkininko sąvoka

Amžius – asmuo, ne vyresnis kaip 40 m. Kai jaunas ūkininkas yra juridinis asmuo, jo savininkas, vienasmenis valdymo organas, visi kolegialaus valdymo nariai, visi dalyviai turi būti ne vyresni kaip 40 m. amžiaus.

Jaunasis ūkininkas turi būti valdos valdytoju

Valdos valdytoju laikomas ūkio savininkas, t. y. fizinis asmuo, kurio vardu registruotas ūkininko ūkis ir (arba) žemės ūkio valda, kuris priima sprendimus dėl ūkio valdymo, vykdo ilgalaikę ūkio kontrolę, yra finansiškai atsakingas bei prisiima su ūkio veikla susijusias rizikas.

Juridinio asmens atveju valdos valdytoju laikomi juridinio asmens dalyviai, vienasmenis valdymo organas, kolegialaus valdymo organo nariai.

Jaunasis ūkininkas turi būti pasirengęs ūkininkauti ir (arba) turėti įgūdžių (privalomas reikalavimas)

Jaunojo ūkininko kompetenciją, įrodančią pasirengimą ūkininkauti, pagrindžia:

1. įgytas žemės ūkio ir (arba) veterinarijos srities išsilavinimas ar kvalifikacija (kriterijų atitiks ir ne žemesnio kaip 3 kurso žemės ūkio ir (arba) veterinarijos sričių studentai),
2. kompetencija, įgyta išklausus su žemės ūkio veikla susijusius mokymus, kursus,
3. praktinė ūkininkavimo patirtis (ne trumpesnė nei 1 metų darbo patirtis žemės ūkio ir (arba) veterinarijos srityje, kuri turi būti pagrindžiama dokumentais).

Tuo atveju, kai jaunas ūkininkas - juridinis asmuo, žemės ūkio srities žinių ir (arba) patirties turi turėti vienasmenis valdymo organas, taip pat ne mažiau kaip 50 proc. kolegialaus valdymo organo narių ir ne mažiau kaip 50 proc. juridinio asmens dalyvių (akcininkų, pajininkų, kt.).

* Atsižvelgiant į tai, kad pagal LR Ūkininko ūkio įstatymo 7 str., žemės ūkio veiklos subjektas, siekiantis registruoti ūkį Ūkininkų ūkių registre, turi pateikti dokumentus, patvirtinančius asmens profesinį pasirengimą ūkininkauti, laikoma, kad fizinis asmuo (taip pat juridinių asmenų dalyviai, vienasmeniai valdymo organai, valdymo organų nariai), turintis savo vardu Ūkininko ūkio registre registruotą ūkį ir teikiantis paraišką jaunųjų ūkininkų paramai gauti, atitinka šį reikalavimą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės standartai (GAAB)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Svarbu!

Pieva, penkerius metus iš eilės toje pačioje vietoje deklaruojama kodu GPŽ tampa daugiamete pieva nepaisant jos dalyvavimo sėjomainoje.

Detali daugiamečių pievų atkūrimo tvarka tvirtinama atskiru ministro įsakymu.

Daugiamečių pievų apsauga

Pagrindinės sąlygos:

- leidžiamas ne didesnis nei 5 proc. ploto sumažėjimas lyginant su 2018 m.
- 2018 m. referencinis rodiklis yra **25,83 % arba 746 079 ha daugiamečių pievų, tačiau siekiama jį sumažinti**
- pareiškėjams, kuriems (galimai) buvo nustatyta prievolė per metus atstatyti daugiameses pievas, tačiau jie to nepadarė taikomos sankcijos
- **siekiant didinti daugiamečių pievų plotus numatomos galimybės leisti ir naujas pievas deklaruoti kaip DGP (naujas kodas DGI) su įsipareigojimu jas išlaikyti bent penkerius metus, tačiau netaikomas atstatymo reikalavimas**
- **Galimybė atnaujinti (perarti, persėti) daugiameses pievas neprarandant daugiametės pievos statuso (kodas DGA)**

Daugiamečių pievų atkūrimo reikalavimas netaikomas, jei:

daugiametės pievos buvo pakeistos į kitus žemės plotus, nepatenkančius į bl1 bloką (namų valda, komercinės, visuomeninės paskirties žemė);

valstybės nuosavybėn paimta žemė, kuri panaudota viešajam interesui ar visuomeniniams tikslais;

daugiametės pievos apsodinamos mišku (išskyrus trumpas rotacijos želdinius, kalėdines eglutes ar energetinius medžius).

GAAB 1

Šlapynių ir durpžemių apsauga

Nustatytuose šlapynių ir durpžemių plotuose, kurie patenka į pareiškėjo deklaruojamus plotus draudžiama:

- šlapynių ir durpžemių plotus sausinti. Naujų drenažo sistemų įrengimas draudžiamas, tačiau senų sistemų remontas ir rekonstravimas galimas, tik jei tai nepakenks durpžemių aplinkosauginei būklei
- deginti durpžemių plotus
- durpžemių plotuose draudžiamas arimas

GAAB 2

taikoma nuo
2024 m.

Pažymėtina:

- Jeigu durpžemių plotai lauke yra mažesni nei 10%, bet ne daugiau kaip 1 ha, sankcija netaikoma
- Suteikiama galimybė įrodyti ir tikslinti durpžemių sluoksnį
- Susipažinti su parengtu durpžemių sluoksniu galite adresu:

<https://zuikvc.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=530c52dc580e44f8aa04651e3a03bd6a>

Draudimas deginti ražienas

Pagrindinė sąlyga:

Ražienos negali būti deginamos, išskyrus atvejus, numatytus Aplinkos apsaugos reikalavimuose deginant sausą žolę, nendres, šiaudus bei laukininkystės ir daržininkystės atliekas

GAAB 3

Svarbu!

GAAB 4 susideda iš dviejų skirtingų reikalavimų

Paviršinių vandens telkinių apsauga

Pagrindinės 1-ojo reikalavimo sąlygos:

- pareiškėjams draudžiama dirbti žemę ir paskleisti mineralines trąšas, augalų apsaugos produktus, mėšlą ir (ar) srutas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, pažymėtose Paviršinio vandens telkinių apsaugos pakrančių apsaugos juostų sluoksnyje.
- mažiausias vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos plotis privalo būti 3 m.
- paviršinio vandens telkinių apsaugos pakrančių apsaugos juostose leidžiama ganyti ir mulčiuoti

Nuo 2023 m. sausio 1 d, įsigalios naujas Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas. Šiuo metu vertinamas galimas poveikis žemės ūkiui bei vyksta derybos su AM dėl sąlygų švelninimo.

Pagrindinės 2-ojo reikalavimo sąlygos (nesusijęs su reglamento nuostatomis):

- nuo 2024 m. prie melioracijos griovių, nuo griovio šlaito viršaus, privalo būti paliekamos min. 3 m. pločio palaukės su žoline danga. Netaikoma ekologiniams ūkiams.

GAAB 4

Erozijai jautriųjų teritorijų (šlaitų) apsauga

Erozijai jautriose teritorijose (šlaitų, statesnių nei 12 proc. sluoksnis) privaloma:

- neauginti bulvių, pašarinių ir cukrinių runkelių, kitų šakniavaisių ir šakniagumbių
- laikotarpiu nuo lapkričio 15 d. iki kovo 1 d. užtikrinti bent minimalią žolinių augalų augmeniją, arba palikti ražienų laukus per žiemą arba kitas augalų liekanas. Ražienų ar augalų liekanų dirbimas minimu laikotarpiu yra draudžiamas
- vaismedžių ir vaiskrūmių plotuose ir jų tarpueiliuose draudžiamas žemės dirbimas ir purenimas
- taikyti dirbimo skersai šlaito technologiją

GAAB 5

Dirvos apsauga jautriausiu periodu

Pagrindinės sąlygos:

Kiekvienais metais gruodžio 1 d. - kovo 15 d.:

- pareiškėjams deklaruojantiems iki 50 ha taikomas reikalavimas, kuomet ne mažesniame nei **50 proc.** pareiškėjo deklaruotame ariamosios žemės plote, sodų ir uogynų plote turi būti užtikrinama minimali danga
- pareiškėjams deklaruojantiems daugiau nei 50 ha taikomas reikalavimas, kuomet ne mažesniame nei **65 proc.** pareiškėjo deklaruotame ariamosios žemės plote, sodų ir uogynų plote turi būti užtikrinama minimali danga
- Žemės dirbimas deklaruotuose plotuose su augaline dangą ar augalų liekanomis nurodytu laikotarpiu yra draudžiamas
- Juodąjį pūdyką iki kiekvienų metų spalio 1 d. būtina apsėti arba apsodinti žemės ūkio augalais. Juodojo pūdyko apsėjimo reikalavimas netaikomas daugiamečių sodų plotuose
- Sodų ir uogynų plotuose, kurie einamaisiais metais yra įveisiami arba atnaujinami netaikomas aukščiau išdėstytas dangos reikalavimas.
- Aukščiau išdėstytas minimalus dirvos dangos reikalavimas neprivalomas po daržovių, bulvių, ir runkelių

GAAB 6

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Augalų kaita

Numatytos pagrindinės sąlygos:

- tas pats pasėlis negali būti auginamas ilgiau nei vieneri metai tame pačiame lauke, t. y. kitais metais po einamųjų metų turi būti auginamas kitas pasėlis nei einamaisiais metais;
- tas pats pasėlis gali būti auginamas ir dvejus metus iš eilės (atsėliavimas) tame pačiame lauke su sąlyga, kad pirmaisiais metais tame pačiame plote bus auginami ir posėliniai augalai. Po pagrindinės kultūros derliaus nuėmimo privaloma pasėti posėlį, kuris turi būti nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent **6 savaites**;
- kukurūzus** pareiškėjas gali auginti ilgiau nei trejus metus tame pačiame lauke su sąlyga, kad jo laikomų ūkinių gyvūnų santykis (SG/ha lyginant su bendru deklaruotu plotu) yra didesnis negu 0,3 arba jeigu pareiškėjas yra registruotas kaip pašarų augintojas pašarų registre, gaminantis tiekiantis rinkai augalininkystės produktus ir galintis pateiktis to įrodymus. Be to, būtina užtikrinti, bent vieną iš šių sąlygų:

kiekvienais metais, po kukurūzų derliaus nuėmimo iki sekančių metų kukurūzų sėjos, užtikrinti, kad dirva būtų padengta tarpiniais augalais (įsėliniai, posėliniai, žieminiai tarpiniai pasėliai)

arba

kiekvienais metais užtikrinti, kad valdoje pasikeitė bent 35 proc. ariamosios žemės plote auginamų augalų, lyginant su praėjusiais metais. Plotai, kuriuose per pastaruosius trejus metus pasėlis nebuvo pakeistas, ketvirtaisiais metais turi būti naudojami kitiems augalams auginti. Tarpiniai pasėliai minimi pirmoje sąlygoje gali būti traktuojami kaip pasėlio pakeitimas.

Netaikoma ūkiams, kurie deklaruoja iki 10 ha ariamosios žemės

Šis standartas netaikomas plotuose, kuriuose auginami daugiamečiai sodiniai (uogynai įskaitytinai)

Sertifikuoti ekologiniai ūkiai laikomi atitinkančiais šį GAAB standartą (tačiau jiems taikomi augalų kaitos reikalavimai, nustatyti Ekologinio žemės ūkio taisyklėse, patvirtintose žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375)

Svarbu!

Posėlis po kukurūzų nėra tinkamiausia alternatyva Lietuvoje, tačiau kukurūzams taikomos vienodos išimties daugelyje ES šalių (ES, LV, PL), kitokių išimčių EK nesuteikė.

GAAB 7
Išimtis 2023 m.

Biologinė įvairovė ir kraštovaizdis

Pareiškėjas, siekdamas atitikti šį reikalavimą kiekvienais metais turi pasirinkti vieną iš žemiau išvardintų alternatyvų:

- Alternatyva Nr. 1 – pareiškėjai ne mažiau nei 4 proc. savo deklaruojamos ariamosios žemės gali skirti kraštovaizdžio elementams ir / arba žaliajam pūdymui.
- Alternatyva Nr. 2 – pareiškėjai ne mažiau 7 proc. savo deklaruojamos ariamosios žemės gali skirti tarpiniams augalams arba azotą fiksuojantiems augalams su sąlyga, kad 3 proc. iš šių 7 proc. sudarys kraštovaizdžio elementai ir / arba žaliasis pūdymas.

Pareiškėjams draudžiama sunaikinti jų valdose esančius miškelius ir tvenkinius bei kūdras, kurie yra išskirti kaip kraštovaizdžio elementai EASV sluoksnyje.

Svarbu pažymėti, kad:

- plotuose, patenkančiuose į Paukščiams svarbių teritorijų sluoksnį, draudžiama kirsti ir genėti medžius ir gyvatvores paukščių jauniklių perėjimo ir augimo metu, t. y. nuo kovo 1 d. iki rugpjūčio 1 d.
- derliaus nuėmimas ir ganymas alternatyvai Nr. 1 arba Nr. 2 skirtuose plotuose draudžiamas
- tarpinių pasėlių ploto perskaičiavimo koeficientas yra 0,3, t. y. 1 m² atitinka 0,3 m² užskaitos ploto
- tarpinių pasėlių ir azotą fiksuojančių augalų plotuose draudžiama naudoti augalų apsaugos produktus
- valdoje esančius kraštovaizdžio elementus (medžių giraitės, tvenkiniai) bus privaloma išlaikyti

Šis standartas netaikomas pareiškėjams deklaruojantiems mažiau nei 10 ha ariamosios Žemės, jeigu daugiau kaip 75 proc. ūkio ariamosios žemės naudojama žolei ar žoliniams pašarams auginti, pūdymui palikta žemė arba yra naudojama ankštiniais augalams auginti, arba naudojama keliais minėtais tikslais, jeigu daugiau kaip 75 proc. reikalavimus atitinkančios žemės ūkio paskirties žemės yra daugiametės pievos, yra naudojama žolei ar kitiems žoliniais pašarams auginti arba naudojama keliais minėtais tikslais, deklaruojantiems daugiamečiams augalams.

GAAB 8

Išimtis 2023 m.

Aplinkos atžvilgiu jautrių daugiamečių pievų apsauga

Pagrindinė sąlyga:

Aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamas daugiamesis ganyklas arba pievas, t. y. patenkančias į pievų ir joms artimų buveinių, pelkių ir medžiais apaugusių natūralių buveinių teritoriją „Natura 2000“, draudžiama arti ar jose vykdyti ne žemės ūkio veiklą. Tokias pievas galima atnaujinti – suarti ir atsėti, jeigu tai leidžiama gamtotvarkos plane. Detalesnės gamtotvarkos priemonės (galimas pievų atnaujinimas, atsėjimas) pateikiamos saugomų teritorijų įstatyme bei Aplinkos ministerijos ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos strateginio planavimo dokumentuose. Pievų atnaujinimas ir atsėjimas gali būti vykdomas tik gavus raštišką kompetentingos gamtos apsaugos institucijos sutikimą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ekologinės sistemos (Ekoschemos)

Ekoschemos

Pievų ir šlapynių priežiūra

- Durpžemių žemės keitimas pievomis
- Eroduotos žemės keitimas pievomis
- Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema:
 - ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius
 - EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas
- Ekstensyvus šlapynių tvarkymas

Sodininkystė, uogininkystė ir daržininkystė

- Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu
- Tausojanti vaisių ir daržovių programa (NKP)
- Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)

Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo

KOMPLEKSNĖ EKOSHEMA Veiklos ariamojoje žemėje

Gamybinės veiklos:

- Augalų kaita
- Tarpiniai pasėliai
- Sertifikuotos sėklos naudojimas
- Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos

Negamybinės veiklos:

- Kraštovaizdžio elementų priežiūra
- Trumpaamžių medingųjų augalų juostos
- Daugiamečių žolių juostos

Gyvūnų gerovė

Kompleksinės ekoschemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veiksmingumo ir efektyvumo metodika*

- Pareiškėjai, norėdami dalyvauti kompleksinėje ekoschemoje, privalo pasirinkti **bent 3 veiklas**, mažiausiai **viena iš jų – negamybinė veikla** iš 2 bloko (jai skiriant **ne mažiau kaip 5 proc.** deklaruoto ariamos žemės)
- Ši sąlyga dėl 3 veiklų netaikoma, jeigu pareiškėjas renkasi tik negamybinę veiklą (-as) – Kraštovaizdžio elementų priežiūra, Trumpaamžių medingųjų augalų juostos, arba Daugiamečių žolių juostos

1 blokas. Gamybinės veiklos:

Augalų kaita, Tarpiniai pasėliai, Sertifikuotos sėklos naudojimas, Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos

- Pareiškėjas laisvanoriškai renkasi **bent 2 veiklas***
- *Ekologiniai ūkiai gali rinktis **ne daugiau 2 veiklų** (išskyrus veiklą Sertifikuotos sėklos naudojimas)

2 blokas. Negamybinės veiklos:

Kraštovaizdžio elementų priežiūra, Trumpaamžių medingųjų augalų juostos, Daugiamečių žolių juostos, taip pat ekoschemos Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis ir Eroduotos žemės keitimas pievomis. Įskaitomas ir žalioji pūdyvas pagal GAAB 8

- Pareiškėjas privalomai renkasi vieną ar kelias veiklas/ekoschemas ir jai (joms) skiria **ne mažiau kaip 5 proc.** deklaruotos ariamosios žemės

* Ši metodika netaikoma ūkiams iki 10 ha arba jeigu daugiau kaip 75 proc. ūkio ariamosios žemės naudojama žolei ar žoliniams pašarams, pūdymui, ankštiniams augalams arba jeigu daugiau kaip 75 proc. žemės ūkio paskirties žemės yra daugiamečių pievos arba jei ūkis renkasi tik negamybinę veiklą (-as)

Kompleksinēs ekoschemas „Veiklos ariamojoje žemėje“ veiksmingumo ir efektyvumo metodika

GAAB 7 ir GAAB 8 išimtyms 2023 metams netaikomos ekoschemoms!

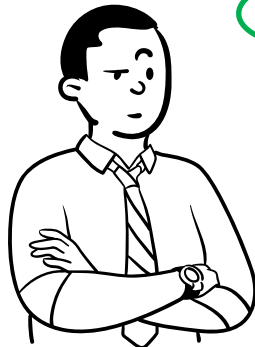

Dalyvavimo kompleksinėje ekoschemoje sąlyga nesikeičia – privaloma skirti **bent 5 proc.** ariamos žemės negamybiniam objektams jau nuo 2023 metų

Prisidėjimas prie
apsirūpinimo maistu
pasulyje

Prisidėjimas prie klimato
ir aplinkosaugos tikslų

Veiklos ariamojoje žemėje - Gamybinės veiklos (1)

„Augalų kaita“

Siekama išsaugoti dirvožemį ir gerinti jo kokybę.

Paramos gavėjas - aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha ariamojoje žemėje.

Įsipareigojimai:

- ❖ kasmet taikyti ne mažiau kaip 4 augalų kaitą;
- ❖ nesėti to paties pasėlio dvejus metus iš eilės tame pačiame lauke (išimtis – liucernai ir dobilams);
- ❖ kasmet ankštiniams augalams skirti ne mažiau kaip 10 proc. deklaruoto ploto;
- ❖ liucernas, dobilus galima deklaruoti iki 4 metų tame pačiame plote, jiems skirti ne mažiau kaip 10 proc. ir ne daugiau kaip 20 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto ir deklaruoti tik vieną iš jų;
- ❖ per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nesumažinti daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **4 metai** (paraišką teikiant kasmet).

2023-2027
numatoma
78,1 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už augalų kaitos taikymą, Eur/ ha	57	57	57	57	57
Plotas, tūkst. ha	268,1	271,9	275,1	276,4	276,9
Mln. Eur	15,3	15,5	15,7	15,8	15,8

Veiklos ariamojoje žemėje - Gamybinės veiklos (2)

„Tarpiniai pasėliai (1)“

Siekama auginti palankius augalus dirvožemio kokybei išsaugoti. Parama skiriama už tarpinių augalų (įsėlio ar posėlio, ar tarpinių pasėlių per žiemą) auginimą.

Paramos gavėjas - aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha ariamojoje žemėje.
- ✓ Už tą patį plotą parama skiriama tik pagal vieną veiklą: tarpinių pasėlių per žiemą arba įsėlio arba posėlio auginimą.

Įsipareigojimai:

- ❖ po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo nenuimti tarpinių augalų derliaus;
- ❖ nenaudoti tarpinių augalų plotų ūkinių gyvūnų ganymui;
- ❖ tarpiniams augalams nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų;
- ❖ tarpiniai augalai negali būti deklaruojami kitais metais kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai.

2023-2027
numatoma
139 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už tarpinių pasėlių auginimą, Eur/ ha	139	139	139	139	139
Plotas, tūkst. ha	195,4	199,6	202,5	201,6	200,5
Mln. Eur	27,2	27,7	28,2	28,1	27,8

Veiklos ariamojoje žemėje - Gamybinės veiklos (3) „Tarpiniai pasėliai (2)“

- ❖ **tarpiniai pasėliai per žiemą** (daugiametės ankštinės ir varpinės žolės, aliejiniai ar ankštiniai augalai, varpiniai javai ar šių grupių augalų mišinys, facelijos, grikliai): pasėti iki rugsėjo 1 d. ir išlaikyti iki kitų metų kovo 1 d.;
- ❖ **įsėlis**: įsėti iki liepos 1 d. į pagrindinius žemės ūkio augalus ir po jų derliaus nuėmimo nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites. Įsėlis turi būti matomas iki spalio 1 d., nebent po pagrindinio derliaus nuėmimo per 7 k. d. el. paštu iselis@nma.lt ar „NMA agro“ informuojama NMA, nurodant tikslią derliaus nuėmimo datą;
- ❖ **posėlis**: pasėti po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo iki rugpjūčio 15 d. ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites. Posėlis turi būti matomas iki spalio 10 d., nebent pasėjus posėlį per 7 k. d. el. paštu poselis@nma.lt ar „NMA agro“ informuojama NMA, nurodant tikslią sėjos datą.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023-2027
numatoma
139 mln. Eur

Veiklos ariamojoje žemėje - Gamybinės veiklos (4)

„Sertifikuotos sėklos naudojimas“

Siekiami paskatinti ūkius naudoti sertifikuotą sėklą. Galės dalyvauti ir ūkiai, atnaujinantys ir persėjantys sertifikuota sėkla ganyklas ar pievas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha ariamojoje žemėje (įskaitant ganyklas arba pievas).

Įsipareigojimai:

- ❖ sėjai naudoti tik sertifikuotą sėklą;
- ❖ einamųjų metų sėjai sertifikuotą sėklą įsigyti ne anksčiau kaip prieš 24 mėn. iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos;
- ❖ plotų, kuriuose pasėta sertifikuota sėkla, nenaudoti sėklos gamybai (šie plotai negali būti aprobeuojami bei derlius negali būti sertifikuojamas Valstybinės augalininkystės tarnybos);
- ❖ deklaruojant daugiametes žoles (ožiarūčius, gargždenius, liucernas, esparcetus, dobilus, taip pat augalus, deklaruojamus GPŽ kodu (motiejukai, eraičinai, svidrės ir kt.)), šioje veikloje galima dalyvauti tik sėjos metais.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023-2027
numatoma
31,7 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už sertifikuotos sėklos naudojimą, Eur/ ha	16	16	16	16	16
Plotas, tūkst. ha	388,5	393,7	394,4	402,7	404,3
Mln. Eur	6,2	6,3	6,3	6,4	6,5

Veiklos ariamojoje žemėje - Gamybinės veiklos (5)

„Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“

Siekiami mažinti ŠESD, gerinti dirvožemio būklę, taikant neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha ariamojoje žemėje, išskyrus pievas iki 5 m.

Įsipareigojimai:

- ❖ einamaisiais metais taikyti žemės dirbimo būdą be plūgo (neapverčiant dirvos), deklaruojant plotus Klasifikatoriaus I–III grupės kodais;
- ❖ šiai veiklai einamaisiais metais naudotų plotų nesuarti iki kitų metų kovo 15 d., kaip nustatyta GAAB 6;
- ❖ deklaruojant daugiametes žoles (gargždenius, liucernas, esparcetus, dobilus, barkūnus, ožiarūčius, perluočius), šioje veikloje galima dalyvauti tik sėjos metais.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023-2027
numatoma
158,1 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijų taikymą, Eur/ ha	66	66	66	66	66
Plotas, tūkst. ha	472,9	472,1	477,8	486,3	486,5
Mln. Eur	31,2	31,2	31,5	32,1	32,1

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (1)

„Kraštovaizdžio elementų priežiūra“ (1)

Siekama atkurti ir išsaugoti tradicinį mozaikišką kraštovaizdį.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha (ūkiams iki 10 ha – ne mažesnis kaip 0,1 ha) ariamojoje žemėje arba daugiametėse pievose.

Įsipareigojimai:

- ❖ laikytis specialiųjų įsipareigojimų, skirtų konkrečių kraštovaizdžio elementų priežiūrai (šienauti, nenaudoti augalų apsaugos produktų, nearti prie pat šaknų ar po laja ir kt.);
- ❖ pateikti deklaruotų natūralios kilmės akmenynų, akmenų, šakų, kelmų krūvų nuotraukas „NMA agro“ iki liepos 1 d.;
- ❖ sodinukus įsigyti ne anksčiau kaip prieš 12 mėn. iki paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **3 metai** (teikiant paraišką kasmet).

2023-2027
numatoma
66,2 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už esamų kraštovaizdžio elementų priežiūrą, Eur/ ha	150	150	150	150	150
Už naujų žolinių elementų įkūrimą, Eur/ ha	157	157	157	157	157
Už naujų medėjančių elementų sodinimą, Eur/ ha	1 329	1 329	1 329	1 329	1 329
Plotas, tūkst. ha	86,2	86,2	86,2	86,2	86,2
Mln. Eur	13,242	13,242	13,242	13,242	13,242

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (2) „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“ (2)

Kraštovaizdžio elementai	Esamo elemento tvarkymas (įskaitant naujai įkurtų elementų tvarkymą antrais ir vėlesniais metais)	Naujo elemento sukūrimas ir tvarkymas pirmaisiais metais
Linijiniai		
Ežios (ribinės juostos), palaukės (<i>vietos nekeisti visą įsipareigojimų laikotarpį</i>)	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Nušienauti 1 kartą per metus iki rugpjūčio 1 d. Žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti.	<ul style="list-style-type: none">▪ Leisti augalijai įsikurti natūraliai arba iki liepos 15 d. užsėti daugiametėmis žolėmis ar jų mišiniu.▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Neganyti ūkinių gyvūnų.
Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai	<ul style="list-style-type: none">▪ Neganyti ūkinių gyvūnų.	
Medžių ir krūmų juostos	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Nearti prie pat šaknų: krūmams – išlaikyti bent 1 m atstumą iki lajos, medžiams – pagal lajos projekciją.▪ Nušienauti 1 kartą per metus iki rugpjūčio 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos. Žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti.	<ul style="list-style-type: none">▪ Sodinti ne žemesnius kaip 1 m (pušims – ne žemesnius kaip 0,5 m) sodinukus iki gruodžio 1 d.▪ Sodinukus saugoti nuo gyvulių daromų pažeidimų, jei juosta ribojasi su ganykla (dėti sodinukų apsaugas).▪ Nušienauti 1 kartą per metus iki rugpjūčio 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos. Žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti.▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Laikytis medžių ar krūmų sodinimo atstumų pagal augalų rūšis.▪ Atsodinti išnykusius naujai pasodintus augalus iki einamųjų metų gruodžio 1 d.

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (3) „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“ (3)

Kraštovaizdžio elementai		Esamo elemento tvarkymas (įskaitant naujai įkurtų elementų tvarkymą antrais ir vėlesniais metais)
Taškiniai		
	Pavieniai medžiai ar krūmai	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Apsaugoti šaknis: nearti po medžių laja; išlaikyti bent 1 m atstumą iki krūmų lajos.▪ Nušienauti 1 kartą per metus iki rugpjūčio 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos. Žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti.
	Natūralios kilmės akmenynai, akmenų, šakų, kelmų krūvos	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų, įskaitant 1 m. spinduliu aplink akmenų/šakų/kelmų krūvą.▪ Neleisti apaugti krūmais.
Plotiniai		
	Medžių ir krūmų grupės, miškeliai, apleistos sodybvietės ir ūkiniai pastatai	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Nearti prie pat šaknų: krūmų grupėms išlaikyti bent 1 m atstumą iki lajos, medžių grupėms, miškeliams – pagal lajos projekciją.▪ Nušienauti vieną kartą per metus iki rugpjūčio 1 d.: medžių, krūmų grupėms, miškeliams – perimetrą 1 m atstumu nuo lajos, apleistoms sodybvietėms ir ūkiniams pastatams – perimetrą 1 m atstumu nuo ribos. Žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti.
	Kasmet užmirkstančios vietos ariamojoje žemėje	<ul style="list-style-type: none">▪ Nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Neleisti apaugti krūmais.
	Vandens telkiniai (kūdras, tvenkiniai, ežerėliai)	<ul style="list-style-type: none">▪ Pakrančių priežiūrai nenaudoti augalų apsaugos produktų.▪ Nušienauti pakrantes 1 kartą per metus iki rugpjūčio 1 d. ne mažesniu kaip 1 m atstumu nuo kranto (žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti).

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (3) „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“ (4)

Perskaičiavimo dydžiai, taikomi apskaičiuoti tinkamą šiai veiklai kraštovaizdžio elementų (KE) plotą	
<p>Ežios (ribinės juostos), palaukės:</p> <ul style="list-style-type: none">juostų plotis ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 3 m – 1 ilgio metras 0,0006 ha KE ploto;juostų plotis daugiau kaip 3 m ir ne daugiau kaip 6 m – 1 ilgio metras atitinka 0,0009 ha KE ploto.	<p>Natūralios kilmės akmenynai, akmenų, šakų, kelmų krūvos:</p> <ul style="list-style-type: none">aukštis yra 1 m, plotas yra 0,0002 ha (2 m²) – 1 akmenynas ar akmenų, ar šakų, ar kelmų krūva atitinka 0,0008 ha KE ploto;aukštis daugiau kaip 1 m, plotas daugiau kaip 0,0002 ha (2 m²) – 1 akmenynas ar akmenų, ar šakų, ar kelmų krūva atitinka 0,0015 ha KE ploto.
<p>Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai:</p> <ul style="list-style-type: none">juostų plotis ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 10 m – 1 ilgio metras atitinka 0,001 ha KE ploto;juostų plotis daugiau kaip 10 m – 1 ilgio metras atitinka 0,002 ha KE ploto.	<p>Medžių ir krūmų grupės, miškėliai, apleistos sodybvietės ir ūkiniai pastatai:</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto.
<p>Medžių ir krūmų juostos:</p> <ul style="list-style-type: none">juostų plotis ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 10 m – 1 ilgio metras atitinka 0,0005 ha KE ploto;juostų plotis daugiau kaip 10 m ir ne daugiau kaip 20 m – 1 ilgio metras atitinka 0,001 ha KE ploto.	<p>Kasmet užmirkstančios vietos ariamojoje žemėje:</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto.
<p>Pavieniai medžiai ar krūmai:</p> <ul style="list-style-type: none">medžio ar krūmo aukštis ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 3 m – 1 medis ar krūmas atitinka 0,001 ha KE ploto;medžio ar krūmo aukštis daugiau kaip 3 m – 1 medis ar krūmas atitinka 0,003 ha KE ploto.	<p>Vandens telkiniai (kūdroos, tvenkiniai, ežerėliai):</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto.

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (4)

„Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“

Siekiami saugoti biologinę įvairovę, mažinti dirvos eroziją bei maistinių medžiagų išsiplovimą ariamojoje žemėje, įrengiant trumpaamžių medingųjų augalų juostas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha (ūkiams iki 10 ha – ne mažesnis kaip 0,1 ha) ariamojoje žemėje.

Įsipareigojimai:

- ❖ trumpaamžius medinguosius augalus pasėti nuo balandžio 1 d. iki birželio 1 d.;
- ❖ pasėti medingųjų augalų mišinį, susidedantį iš ne mažiau kaip 3 rūšių augalų (pupinių ir/ar nepupinių). Mišinys pasėjamas ne siauresniuose kaip 3 m pločio laukuose;
- ❖ nuo liepos 15 d. iki spalio 1 d. bent vieną kartą visą apsėtą plotą nupjauti, nupjautą žolę išvežti ar susmulkinti;
- ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023-2027
numatoma
5,7 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už trumpaamžių medingųjų augalų juostų įrengimą, Eur/ ha	180	180	180	180	180
Plotas, tūkst. ha	6,0	6,2	6,4	6,6	6,8
Mln. Eur	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2

Veiklos ariamojoje žemėje - Negamybinės veiklos (5)

„Daugiamečių žolių juostos“

Siekiami saugoti biologinę įvairovę, mažinti dirvos eroziją bei maistinių medžiagų išsiplovimą ariamojoje žemėje, įrengiant daugiamečių žolių juostas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha (ūkiams iki 10 ha – ne mažesnis kaip 0,1 ha) ariamojoje žemėje.

Įsipareigojimai:

- ❖ daugiamečių žolių mišinį pasėti pirmaisiais metais nuo balandžio 1 d. iki birželio 1 d.;
- ❖ pasėti žolių mišinį, susidedantį iš ne mažiau kaip 3 rūšių augalų (pupinių ir/ar varpinių). Mišinys pasėjamas ne siauresniuose kaip 3 m pločio laukuose;
- ❖ nuo liepos 15 d. iki spalio 1 d. bent vieną kartą visą apsėtą plotą nupjauti, nupjautą žolę išvežti ar susmulkinti;
- ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne ir daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **3 metai** (paraišką teikiant kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus).

2023-2027
numatoma
5,4 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už daugiamečių žolių juostų įrengimą, Eur/ ha	170	170	170	170	170
Plotas, tūkst. ha	6,0	6,2	6,4	6,6	6,8
Mln. Eur	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2

Sodininkystė, uogininkystė, daržininkystė (1)

„Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“

Siekama skatinti tvarkyti sodus ir uogynus gamtai palankiu būdu (įrengiant feromonų gaudykles, įrengiant vabzdžių namelius ir paukščių inkilus, išlaikant žolinę dangą tarpueiliuose).

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha daugiamečiuose sodiniuose.

Įsipareigojimai:

- ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra glifosato;
- ❖ nuo gegužės 1 d. iki rugsėjo 1 d. 1 ha sodų ir (ar) uogynų plote įrengti bent 1 feromonų gaudyklę vabzdžių kenkėjams ir per 5 d. d. pateikti nuotrauką „NMA agro“;
- ❖ 1 ha sodų ir (ar) uogynų plote įrengti bent 2 biologinę įvairovę palaikančius elementus (paukščių inkilus, vabzdžių lizdus) ir per 5 d. d. pateikti nuotrauką „NMA agro“;
- ❖ sodų ir uogakrūmių tarpueilius apsėti iki birželio 1 d. ir (ar) laikyti apsėtus žoliniais augalais (Klasifikatoriaus III-IV grupės).
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023-2027
numatoma
2,3 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už sodų ir uogynų tvarkymą gamtai palankiu būdu, Eur/ ha	102	102	102	102	102
Plotas, tūkst. ha	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Mln. Eur	0,469	0,469	0,469	0,469	0,469

Sodininkystė, uogininkystė, daržininkystė (2)

„Tausojanti vaisių ir daržovių programa (NKP)“

Siekama skatinti siekiama paskatinti vaisių, uogų ir daržovių augintojus diegti aplinkai palankesnes gamybos technologijas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha ariamojoje žemėje ir daugiamečiuose sodiniuose.

Įsipareigojimai:

- ❖ kasmet naudotis individualiomis, specializuotų konsultantų teikiamomis agrarinės aplinkosaugos konsultacinėmis paslaugomis, būti įregistruotu IKMIS;
- ❖ auginti sertifikuotus išskirtinės kokybės vaisius, uogas ir (arba) daržoves atviraime grunte, laikantis Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių pirminės gamybos specialiujų reikalavimų ir papildomų reikalavimų produkcijai ženklinti ženklui „Kokybė“;
- ❖ pateikti pagal Nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų sertifikatą, patvirtinantį dalyvavimą nacionalinėje maisto kokybės sistemoje.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **3 metai** (paraišką teikiant kasmet).

2023-2027
numatoma
14 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už vaisius, uogas ir daržoves, Eur/ ha	337	337	337	337	337
Plotas, tūkst. ha	7,8	8,1	8,3	8,6	8,8
Mln. Eur	2,644	2,723	2,805	2,889	2,976

Sodininkystė, uogininkystė, daržininkystė (3)

„Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)“

Siekiami skatinti ekologinį ūkininkavimą, remiant aukštos kokybės maisto produktų (vaisių, uogų, daržovių, vaistažolių ir prieskoninių augalų) gamybą.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos – ne mažesnis kaip 1 ha.

Įsipareigojimai:

- ❖ laikytis Ekologinės gamybos taisyklių ir pildyti Ekologinės gamybos žurnalą;
- ❖ laikytis Produktų ženklavimo ekologiškų produktų ženklu bei su ekologine gamyba susijusio ženklavimo ir reklamos oficialios kontrolės tvarkos aprašo reikalavimų;
- ❖ užtikrinti, kad laukuose, soduose ir uogynuose auginami žemės ūkio augalai vyrautų;
- ❖ siekiant paramos už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, juos specializuotai auginti;
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį nesumažinti paraiškoje nurodyto bendro ploto daugiau kaip 10 proc. (išimtiniais atvejais – 15 proc.) ir nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **5 metai** (apima pagal tęstinės Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ ir (arba) ekologinę sistemą „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ įvykdytus įsipareigojimus).

2023-2027
numatoma
32,5 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už daržoves, bulves, uogynus, sodus, vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, Eur/ ha	560	560	560	560	560
Plotas, tūkst. ha	10,3	10,9	11,9	12,3	12,7
Mln. Eur	5,7	6,1	6,7	6,9	7,1

* Plotai, viršijantys 200 ha, laikantis paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius), bus remiami 70 proc.

Pievų ir šlapynių priežiūra (1)

„Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“

Siekama mažinti dirvožemio eroziją bei ŠESD emisijas, padidinti organinės medžiagos kiekį dirvožemyje ir biomasėje, ariamuosiuose durpžemiuose įrengiant ir išlaikant pievas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha ariamojoje žemėje, patenkančioje į durpžemių sluoksnį.

Įsipareigojimai:

- ❖ pievas įrengti tik tuose ariamuosiuose durpžemiuose, kurie praėjusiais metais buvo deklaruoti kaip ariamoji žemė, išskyrus pievas iki 5 metų;
- ❖ nekeisti teritorijos hidrologinio režimo;
- ❖ nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis antraisiais – penktaisiais įsipareigojimų metais;
- ❖ nuganyti arba nušienauti bent kartą per metus iki rugsėjo 1 d.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **5 metai** (teikiant paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus).
- ✓ Pasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, deklaruoti plotai taps daugiametėmis pievomis.

2023-2027
numatoma
7,4 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už pievų įrengimą ariamuose durpžemiuose, Eur/ ha	225	225	225	225	225
Plotas, tūkst. ha	3,9	5,3	6,6	7,9	9,2
Mln. Eur	0,9	1,2	1,4	1,8	2,1

Pievų ir šlapynių priežiūra (2)

„Eroduotos žemės keitimas pievomis“

Siekama mažinti dirvožemio eroziją bei ŠESD emisijas, padidinti organinės medžiagos kiekį dirvožemyje ir biomasėje, eroduotuose žemės plotuose įrengiant ir išlaikant pievas.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 0,5 ha ariamojoje žemėje, patenkančioje į eroduotos žemės sluoksnį.

Įsipareigojimai:

- ❖ pievas įrengti tik tuose ariamos eroduotos žemės plotuose, kurie praėjusiais metais buvo deklaruoti kaip ariamoji žemė, išskyrus pievas iki 5 metų;
- ❖ nekeisti teritorijos hidrologinio režimo;
- ❖ nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis antraisiais – penktaisiais įsipareigojimų metais;
- ❖ nuganyti arba nušienauti bent kartą per metus iki rugsėjo 1 d.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne ir daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **5 metai** (teikiant paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus).
- ✓ Pasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, deklaruoti plotai taps daugiametėmis pievomis.

2023-2027
numatoma
1,3 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už pievų įrengimą eroduotos žemės plotuose, Eur/ ha	187	187	187	187	187
Plotas, ha	840	1 120	1 400	1 680	1 960
Mln. Eur	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3

Pievų ir šlapynių priežiūra (3) Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema (1)

Veikla „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“

Siekiami pievų palaikymo, pievų buveinių ir saugomų rūšių išsaugojimo.

Veikla "EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas"

Siekiami išsaugoti ir tvarkyti EB svarbos natūralias pievas, šlapynes bei rūšių buveines ganant arba šienaujant.

2023-2027
numatoma
39,9 mln. Eur

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas pagal kiekvieną veiklą atskirai – ne mažesnis kaip 1 ha daugiametėse pievose.

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už ekstensyvų daugiamečių pievų tvarkymą ganant gyvulius, Eur/ ha	192	192	192	192	192
Už EB svarbos natūralių pievų tvarkymą, Eur/ ha	297	297	297	297	297
Už EB svarbos šlapynių tvarkymą, Eur/ ha	330	330	330	330	330
Plotas, tūkst. ha	31,3	33,9	36,5	39,1	41,6
Mln. Eur	6,8	7,4	7,9	8,6	9,2

Pievų ir šlapynių priežiūra (4) Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema (2)

Veikla „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“

- ✓ Turėti bent 0,3 SG/ha pievų.
- ✓ **Įsipareigojimai:**
 - ❖ nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, nepersėti kultūrinėmis žolėmis; neįrengti naujų sausinimo, drėkinimo sistemų;
 - ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis, neskleisti nuotekų dumblo;
 - ❖ ganyti 0,3 SG/ha- 1 SG/ha, ganiavos laikotarpis neribojamas;
 - ❖ jei ganoma 0,3-0,5 SG/ha, šienauti tik nenuganytos žolės likučius nuo birželio 20 d., nušienautą žolę išvežti iki spalio 1 d., žolę paskleisti ir smulkinti draudžiama;
 - ❖ jei ganoma 0,5-1 SG/ha, nenuganytos žolės plotų šienauti nebūtina, žolės likučius galima smulkinti;
 - ❖ pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą (šienavimo ir nupjautos žolės išvežimo iš lauko kontrolei).
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

Veikla „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ (1)

- ✓ Ganymą pasirinkus kaip pievų ar šlapynių tvarkymo būdą, turėti bent 0,3 SG/ha pievų (netaikoma Generalinei miškų urėdijai ir Saugomų teritorijų direkcijoms).
- ✓ **Įsipareigojimai:**
 - ❖ Nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;
 - ❖ neįrengti naujų sausinimo, drėkinimo sistemų;
 - ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis, neskleisti nuotekų dumblo, nekalkinti;
 - ❖ pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą (šienavimo ir nupjautos žolės išvežimo iš lauko kontrolei);
 - ❖ pasirinkti pievų, šlapynių tvarkymo būdą:

Pievų ir šlapynių priežiūra (5)

Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema (3)

Veikla „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ (2)

šienauti (EB svarbos buveinėse: pilkosios kopos, kopų varnauogynai, drėgnos tarpkopės, pajūrio smėlynų tyruliai, nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, karbonatinių smėlynų pievos šienavimas draudžiamas):

- ❖ šienavimą pradėti nuo birželio 20 d.; balinių vėžlių, stulgio apsaugos plotuose nuo liepos 15 d.; meldinių nendrinukių buveinėse nuo rugpjūčio 15 d.; didžiosios kuolingos 50 proc. deklaruojamo ploto šienauti nuo birželio 20 d., likusi dalis – nuo liepos 15 d.;
- ❖ šienavimą baigti iki rugpjūčio 1 d.; balinių vėžlių, didžiosios kuolingos, stulgio, meldinių nendrinukių, kraujalakinio melsvio, šiaurinio auksinuko buveinėse – iki spalio 1 d. (kiti (neprivalomi) šienavimai leidžiami vėliau);
- ❖ pievose žolę išvežti iki spalio 1 d., šlapynėse – iki kitų metų kovo 1 d.; žolės nesmulkinti ir nepaskleisti; drugių buveinių apsaugos plotuose žolę išdžiovinti prieš surenkant;
- ❖ palikti 20–30 proc. nešienauto ploto, bet vienoje vietoje ne daugiau 2 ha, meldinių nendrinukių buveinėse palikti 50 proc. nešienauto ploto; kasmet keisti nešienaujamo ploto vietą.

ganyti (ganymas meldinių nendrinukių buveinėse draudžiamas):

- ❖ ganymo intensyvumas 0,3–1 SG/ha, EB svarbos buveinėse: pilkosios kopos, kopų varnauogynai, drėgnos tarpkopės, pajūrio smėlynų tyruliai, nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, kadagnai, karbonatinių smėlynų pievos, stepinės pievos, rūšių turtingieji briedgaurnai, – ne daugiau kaip 0,3 SG/ha;
- ❖ ganiavos laikotarpis neribojamas, išskyrus balinių vėžlių apsaugos plotuose – nuo liepos 15 d. iki spalio 1 d.;
- ❖ papildomai nešerti ūkinių gyvūnų ganymo laikotarpiu laukuose;
- ❖ jei ganoma 0,3-0,5 SG/ha, nenuganytus plotus nušienauti, žolę išvežti, smulkinti ir paskleisti draudžiama;
- ❖ jei ganoma 0,5-1 SG/ha, nenuganytos žolės plotų šienauti nebūtina, žolės likučius galima smulkinti;
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **2 metai** (teikiant paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus).

Pievų ir šlapynių priežiūra (6) „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ (I)

Siekiama išsaugoti florą ir fauną aplinkosaugos požiūriu svarbiose šlapynėse, jas tvarkant.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

- ✓ Tinkamas paramai plotas ir žemės ūkio naudmenų tipas – ne mažesnis kaip 1 ha daugiametėse pievose, patenkančiose į ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijas.

Įsipareigojimai (1):

- ❖ neįrengti sausinimo sistemų;
- ❖ nearti, įskaitant bearimes technologijas, nepersėti kultūrinėmis žolėmis;
- ❖ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis;
- ❖ pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą (šienavimo ir nupjautos žolės išvežimo iš lauko kontrolei);
- ❖ šienauti arba ganyti gyvulius (pasirinktinai);

2023-2027
numatoma
18,4 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už ekstensyvų šlapynių tvarkymą, Eur/ ha	242	242	242	242	242
Plotas, tūkst. ha	12,9	14,1	15,2	16,3	17,4
Mln. Eur	3,1	3,4	3,7	4,0	4,2

Pievų ir šlapynių priežiūra (7) „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ (II)

Įsipareigojimai (2):

- ❖ pasirinkus šienavimą: jį pradėti nuo birželio 20 d., o nušienautą žolę išvežti iki lapkričio 1 d., esant nepalankioms sąlygoms iki kitų metų kovo 1 d.;
- ❖ pasirinkus ganymą: laikyti ūkinius gyvūnus, ganyti 0,3-1 SG/ha, ganiavos laikotarpis neribojamas; papildomai nešerti ūkinių gyvūnų ganymo laikotarpiu;
- ❖ jei ganoma 0,3-0,5 SG/ha, nenuganytus plotus nušienauti ir išvežti, smulkinti ir paskleisti draudžiama;
- ❖ jei ganoma 0,5-1 SG/ha, nenuganytų plotų šienauti nebūtina, žolės likučius galima smulkinti.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **5 metai** (paraišką teikiant kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus).

Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo (1)

Siekama skatinti perėjimą nuo įprastinės prie ekologinio ūkininkavimo praktikos.

Paramos gavėjas – aktyvus ūkininkas.

✓ Tinkamas paramai plotas – ne mažesnis kaip 1 ha.

Įsipareigojimai:

- ❖ laikytis Reglamento (ES) Nr. 2018/848 reikalavimų, Ekologinės gamybos taisyklių, turėti kontrolės institucijos išduodamą sertifikatą visu įsipareigojimų laikotarpiu;
- ❖ pildyti Ekologinės gamybos žurnalą;
- ❖ laikytis Produktų ženklinimo ekologiškų produktų ženklu bei su ekologine gamyba susijusio ženklinimo ir reklamos oficialios kontrolės tvarkos aprašo reikalavimų;
- ❖ užtikrinti, kad laukuose, soduose ir uogynuose auginami žemės ūkio augalai vyrautų;
- ❖ siekiant gauti paramą už sertifikuotas daugiameses žoles, laikyti sertifikuotus ūkinius gyvūnus;
- ❖ siekiant paramos už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, juos specializuotai auginti;
- ❖ siekiant paramos už javus pašarams, turėti ūkinių gyvūnų;
- ❖ siekiant paramos už javus ir (arba) daugiameses žoles sėklai, būti atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašė arba būti pasirašius augalų dauginamosios medžiagos auginimo ir supirkimo sutartis.

2023-2027
numatoma
77,7 mln. Eur

Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo (2)

- ✓ Taikyti ekologinę gamybą 2 arba 3 m., po to tuose pačiuose plotuose dalyvauti ekologinėje sistemoje „Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)“ ir (ar) Strateginio plano intervencinėje priemonėje „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“. Bendra įsipareigojimų laikotarpio trukmė – 5 m.
- ✓ Su tais pačiais plotais šioje ekologinėje sistemoje galima dalyvauti tik vieną kartą.
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį nesumažinti paraiškoje nurodyto bendro ploto daugiau kaip 10 proc. (išimtiniais atvejais – 15 proc.) ir nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha

2023-2027
numatoma
77,7 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už javus, javus pašarams, javus sėklai daugiamečios žolės sėklai, Eur/ ha	280	280	280	280	280
Už daugiamečios žolės, Eur/ ha	206	206	206	206	206
Už daržoves, bulves, uogynus, sodus, vaistažolės, aromatinius ir prieskoninius augalus, Eur/ ha	652	652	652	652	652
Plotas, tūkst. ha	59,9	59,9	59,9	59,9	59,9
Mln. Eur	15,537	15,537	15,537	15,537	15,537

* Plotai, viršijantys 200 ha, laikantis paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius), bus remiami 70 proc.

Gyvūnų gerovė (1)

Siekama skatinti ūkinių gyvūnų laikytojus užtikrinti aukštesnius gyvūnų gerovės standartus.

Paramos gavėjai - fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus.

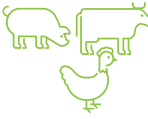

- ✓ Valdoje einamaisiais metais turėti savo ir (arba) valdos partnerio (-ių) ir (arba) šeimos narių vardu Ūkinių gyvūnų registre įregistruotus ir (arba) suženklintus bei pagal konkrečią intervencinės priemonės veiklą(-as) remiamus gyvulius, išreikštus sąlyginio gyvulio dydžio vienetu (SG).
- ✓ Parama gali būti skiriama, kai paramos dydis, apskaičiuotas pagal laikomus SG, kuriems bus taikomi geresni gyvūnų gerovės standartai ir (arba) sveikatingumo didinimo priemonės, viršija 100 Eur.

2023-2027
numatoma
75,1 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Už galimybę pieniniams galvijams laisvai išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku, Eur/SG	48	48	48	48	48
Už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas, Eur/SG	22	22	22	22	22
Už 20 proc. didesnio laikymo ploto užtikrinimą kiaulėms, Eur/SG	72,67	72,67	72,67	72,67	72,67
I lygio broilerių gerovės išmoka, Eur/SG	100	100	100	100	100
II lygio broilerių gerovės išmoka, Eur/SG	22,86	22,86	22,86	22,86	22,86
I lygio kalakutų gerovės išmoka, Eur/SG	188,67	188,67	188,67	188,67	188,67
II lygio kalakutų gerovės išmoka, Eur/SG	23,67	23,67	23,67	23,67	23,67
I lygio vištų dedeklių gerovės išmoka, Eur/SG	181,43	181,43	181,43	181,43	181,43
II lygio vištų dedeklių gerovės išmoka, Eur/SG	140	140	140	140	140
SG, tūkst. vnt.	295,9	287,3	274,1	269,1	244,9
Mln. Eur	16,1	15,7	14,9	14,9	13,4

Gyvūnų gerovė (2)

Veikla „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“

Įsipareigojimai:

- ❖ išlaikyti SG skaičių visą įsipareigojimų laikotarpį;
- ✓ ganyti pieninius galvijus nepertraukiamai ne trumpiau nei 140 dienų per metus ganyklose.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

Veikla „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“

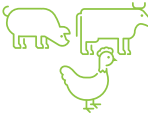
Įsipareigojimai:

- ❖ išlaikyti SG skaičių visą įsipareigojimų laikotarpį;
- ❖ ganyti pieninius galvijus ir (arba) mėsinius galvijus nepertraukiamai 120 dienų per metus mociono aikštelėse arba ganyklose;
- ❖ melžiamas užtrūkusias karves ganyti nepertraukiamai ne trumpiau kaip 60 dienų per metus.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

Veikla „Parama už penimų kiaulių ploto padidinimą 20 proc.“

Įsipareigojimai:

- ❖ padidinti penimų kiaulių laikymo plotą 20 proc. nei nustatyti minimalūs reikalavimai.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

Gyvūnų gerovė (3)

Veikla „Pama už geresnes naminių paukščių (broilerių, kalakutų ir vištų dedeklių) laikymo sąlygas ir sveikatingumo didinimą“

✓ Įsipareigojimų naminių paukščių (broilerių, kalakutų ir vištų dedeklių) augintojams trukmė **1 metai**.

✓ **Įsipareigojimai:**

Broilerių augintojams:

Kreipiantis paramos II lygio išmokai:

- ❖ sudaryti sąlygas broileriams pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.;
- ❖ užauginti broilerius be antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką.

Kalakutų augintojams:

Kreipiantis paramos II išmokai:

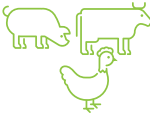
- ❖ sudaryti sąlygas kalakutams pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.;
- ❖ užauginti kalakutus be antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką;
- ❖ sudaryti geresnes sąlygas kalakutams judėti, užtikrinant, kad iki 6 savaičių patelių ir patinėlių skaičius 1 m² grindų plote - neviršytų 23 kg; 6–16 savaičių patelių skaičius – 51 kg; 6–21 savaitės patinėlių skaičius – 55 kg.

Kreipiantis paramos I lygio išmokai:

- ❖ sudaryti sąlygas broileriams pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.;
- ❖ sudaryti geresnes sąlygas broileriams judėti, užtikrinant, kad broilerių skaičius 1 m² grindų plote neviršytų 25 kg gyvojo svorio;
- ❖ užauginti broilerius be antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką;
- ❖ sudaryti galimybes broileriams išeiti į aptvarus.

Kreipiantis paramos I lygio išmokai:

- ❖ sudaryti sąlygas kalakutams pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.;
- ❖ užauginti kalakutus be antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką;
- ❖ sudaryti geresnes sąlygas kalakutams judėti, užtikrinant, kad 1 m² grindų plote laikomų kalakutų svoris neviršytų 25 kg.

Gyvūnų gerovė (4)

Veikla „Pama už geresnes naminių paukščių (broilerių, kalakutų ir vištų dedeklių) laikymo sąlygas ir sveikatingumo didinimą“

Vištų dedeklių augintojams:

Kreipiantis paramos II lygio išmokai:

- ❖ užauginti vištas dedekles be antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką;
- ❖ sudaryti geresnes sąlygas vištoms dedeklėms judėti, užtikrinant, kad 1 m² būtų laikomos ne daugiau kaip nei 8 vištos dedeklės;
- ❖ laikyti vištas dedekles ant kraiko;
- ❖ sudaryti sąlygas vištoms dedeklėms pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.

❖ *Kreipiantis paramos I lygio išmokai:*

- ❖ vištų dedeklių auginimo laikotarpiu profilaktiškai nenaudoti antibiotikų, išskyrus atvejus, kai jų naudojimas būtinas ligų protrūkių ar epizootijų atvejais, ir juos skiria veterinarijos gydytojas įvertinęs naudą ir riziką;
- ❖ sudaryti geresnes sąlygas vištoms dedeklėms judėti, užtikrinant, kad 1 m² būtų laikomos ne daugiau kaip nei 8 vištos dedeklės;
- ❖ sudaryti sąlygas vištoms dedeklėms išeiti į aptvarus – vištos turi būti „laisvai laikomos“;
- ❖ sudaryti sąlygas vištoms dedeklėms pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai 8 val.

Tęstinės tiesioginės išmokos

- Bazinės tiesioginės išmokos
- Perskirstymo išmokos (pirmųjų ha išmoka)
- Jaunųjų ūkininkų tiesioginės išmokos
- Susietoji parama

Tiesioginės
išmokos

Bazinės tiesioginės išmokos

Palaikyti absoliučios Lietuvos ūkių daugumos pajamas bei užtikrinti dalinį jų stabilumą, teigiamai paveikti ilgalaikį ūkių gyvybingumą, atsparumą bei tvarumą

Išmokų gavėjai - žemės ūkio valdų valdytojai (ir fiziniai, ir juridiniai asmenys), deklaruojantys žemės ūkio naudmenas

- ✓ Valda turi būti įregistruota Valdų registre.
- ✓ Asmuo, besikreipiantis dėl paramos, turi būti aktyvus ūkininkas.
- ✓ Žemė, už kurią prašoma paramos, yra žemės ūkio paskirties ir atitinka GAAB reikalavimus

2023-2027
numatoma
1,135 mlrd. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Eur/ha*	81,1	81,4	81,7	82,0	81,1
Plotas (R4), tūkst. ha	2728	2758	2787	2817	2847
Mln. Eur	221,2	224,4	227,7	230,9	230,9

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto ir reikalavimus atitinkančių šiai paramos schemai ploto

100 tūkst. Eur – maksimali vieno paramos gavėjo bazinių išmokų suma
Iš sumų virš 100 tūkst. Eur bus galimybė išskaičiuoti darbo užmokesčius ir susijusius mokesčius

Perskirstymo išmokos (pirmųjų ha išmoka)

Stabdyti mažų ir vidutinių ūkių traukimosi iš rinkos tempus bei padidinti šių ūkių gyvybingumą, artinant jų generuojamas pajamas prie vidutinio užmokesčio žemės ūkyje

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Mokamos išmokos už pirmuosius 50 ha
- ✓ Išmokos dydžiai yra diferencijuojami kas 10 ha

Išmoka
diferencijuojama
ir mokama už
pirmus 50 ha

Preliminarus vidutinis išmokos dydis 2023-2027	
Už pirmus 10 ha, Eur/ha	75
Už 11-20 ha, Eur/ha	81
Už 21-30 ha, Eur/ha	95
Už 30-50 ha, Eur/ha	108

Planuojamas paremti plotas	1,4 mln. ha
Planuojamos lėšos	602,5 mln. Eur

Paramos gavėjo deklaruojamas plotas yra ne didesnis kaip 500 ha

Jaunųjų ūkininkų tiesioginės išmokos

Skatinti jaunas žmones užsiimti žemės ūkio veikla bei didinti jų dalį tarp visų ūkininkaujančiųjų

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Teikdamas paraišką, kuria pirmą kartą siekia gauti šią išmoką, yra ne vyresnis kaip 40 metų
- ✓ Valdą, kaip valdos valdytojas, kuria pirmą kartą arba jau yra įkūręs ne anksčiau kaip prieš 5 metus
- ✓ Tik vieną kartą kaip fizinis ar juridinis, ar juridinio asmens valdyme dalyvaujantis fizinis asmuo gali siekti ar dalyvauti siekiant išmokos jaunajam ūkininkui
- ✓ Pareiškėjas atitinka jaunojo ūkininko apibrėžimą
- ✓ Išmoka mokama už pirmus 70 ha

Svarbu! Galimybė tęsti paramos gavimą kol sueis penkeri paramos gavimo metai pagal 2014-2020 m. taikytos schemos elementus arba pasirinkti paramą gauti pagal 2023-2027 m. schemos elementus

Išmoka
mokama už
pirmus 70 ha
arba 90 ha

ARBA

	Vidutinis išmokos dydis 2023-2027
Už pirmus 70 ha, Eur/ha (2023-2027 schemos elementai)	137
Už pirmus 90 ha, Eur/ha (2014-2020 schemos elementai)	87
Planuojamos lėšos	69,8 mln. EUR

Susietoji parama baltyminių augalų augintojams

Palaikyti baltyminius augalus bei jų mišinius auginančių ūkių veiklos tęstinumą, potencialą Lietuvoje bei prisidėti prie sąlygų šių kultūrų augintojų konkurencingumui didinti gerinimo.

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą apsodintą azotą kaupiančiais augalais ir /ar jų mišiniais, kuriuose azotą kaupiantys augalai yra vyraujantys, t. y. kuriuose šių augalų lauke yra daugiau nei 50 proc., neįskaičiuojant baltyminių augalų mišinių su azoto nekaupiančiais žoliniais augalais, ploto.

2023-2027
numatoma
67,9 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	53,2	54,0	54,8	55,6	55,6
Plotas, mln. ha			248,7		
Mln. Eur	13,2	13,5	13,6	13,8	13,8

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama vaisių augintojams

Palaiykite vaismedžių ūkių veiklos tęstinumą, esamą gamybos lygį ir potencialą Lietuvoje bei prisidėti prie sąlygų vaisių augintojų konkurencingumui didinti gerinimo

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Paramos gavėjai turi deklaruoti vienos ar skirtingų rūšių vaisių plotus, ne mažesnius kaip 0,1 ha.
- ✓ Vaismedžių rūšys, už kurias būtų teikiama parama, bus nustatytos lydinčiais nacionaliniais teisės aktais, atsižvelgiant į turimą statistinę ir ekonominę informaciją

2023-2027
numatoma
10,8 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	409	415,2	420,9	426,9	426,9
Plotas, tūkst. ha			5 124,2		
Mln. Eur	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama uogų ir riešutų augintojams

Palaikyti uogynų bei riešutmedžių ūkių veiklos tęstinumą, esamą gamybos lygį ir potencialą Lietuvoje bei prisidėti prie sąlygų šių kultūrų augintojų konkurencingumui didinti gerinimo

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Paramos gavėjai turi deklaruoti vienos ar skirtingų rūšių uogų ar(ir) riešutmedžių plotus, ne mažesnius kaip 0,1 ha.
- ✓ Uogynų ir riešutmedžių rūšys, už kurias būtų teikiama parama, bus nustatytos lydinčiais nacionaliniais teisės aktais.

2023-2027
numatoma
14,4 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	314,2	318,8	323,3	327,9	327,9
Plotas, tūkst. ha			8950,2		
Mln. Eur	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama lauko daržovių augintojams

Palaikyti daržininkystės ūkių veiklos tęstinumą, esamą gamybos lygį ir potencialą Lietuvoje bei prisidėti prie sąlygų daržovių augintojų konkurencingumui didinti

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Paramos gavėjai turi deklaruoti vienos ar skirtingų rūšių daržovių plotus, ne mažesnius kaip 0,1 ha
- ✓ Daržovių rūšys, už kurias būtų teikiama parama, bus nustatytos lydinčiais nacionaliniais teisės aktais. Bulvės bei azotą kaupiantys augalai į remiamų lauko daržovių sąrašą nebus įtraukiamos.

2023-2027
numatoma
11,0mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	412,9	418,9	424,8	431,1	431,1
Plotas, tūkst. ha			5203,9		
Mln. Eur	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama uždaro grunto daržovių augintojams

Padės palaikyti šiltnamių gamybos potencialą Lietuvoje bei prisidės didinant šio sektoriaus ūkių gyvybingumą bei atsparumą

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

Paramos gavėjai turi:

- ✓ deklaruoti ne mažesnę kaip 0,1 ha šiltnamyje auginamų daržovių (agurkų, pomidorų ir paprikų) plotą
- ✓ gamybinę veiklą vykdyti ne trumpiau kaip 8 mėnesius per metus
- ✓ gamybinės veiklos laikotarpiu realizuoti užaugintą produkciją
- ✓ turėti veikiančias stacionarias (nuolatinę, ilgalaikę sistemą) šildymo ir automatines laistymo sistemas
- ✓ vykdyti buhalterinę apskaitą
- ✓ šiltnamiai turi būti įregistruoti kaip statiniai Nekilnojamojo turto registre

2023-2027
numatoma
2,3 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	7073,5	7174,5	7278,0	7381,2	7380,6
Plotas, ha			62,3		
Tūkst. Eur	440,4	446,7	453,1	459,6	459,5

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama cukrinių runkelių augintojams

Palaikyti esamą gamybos potencialą Lietuvoje, padidinti ūkių konkurencingumą, gerinti sektoriaus produkcijos kokybę, ir prisidėti prie tvaresnio šio sektoriaus vystymosi

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

Paramos gavėjai turi:

- ✓ deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha cukrinių runkelių plotą
- ✓ su baltojo cukraus gamintoju ar žemės ūkio kooperatyvu būti sudarę cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartį, galiojančią einamųjų metų produkcijai parduoti.

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	113,5	115,2	116,8	118,5	118,5
Plotas, tūkst. ha			14,2		
Mln. Eur	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

2023-2027
numatoma
8,3 mln. Eur

Susietoji parama sėklinių bulvių augintojams

Palaikyti esamą gamybos potencialą Lietuvoje, padidinti ūkių konkurencingumą

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

Paramos gavėjai turi:

- ✓ būti įtraukti į Augalininkystės tarnybos administruojamą atestuotų dauginamosios medžiagos
- ✓ tiekėjų sąrašą
- ✓ deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą, kuriame auginamos sėklinės bulvės
- ✓ Augalininkystės tarnybos nustatyta tvarka aprobuoti deklaruojamus sėklinių bulvių plotus ir sertifikuoti išaugintas sėklines bulves

2023-2027
numatoma
391,6 tūkst. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas išmokos dydis*, Eur/ha	582,1	591,1	599,3	607,8	608,0
Plotas, ha			131,1		
Tūkst. Eur	76,3	77,5	78,5	79,6	79,7

* Faktinis išmokos dydis gali skirtis nuo planuojamo (t. y. didėti arba mažėti), priklausomai nuo deklaruoto šiai paramos schemai ploto

Susietoji parama pieninių veislių karvių augintojams

Stabdyti pieno gamybos mažėjimą bei pieno ūkių traukimąsi iš veiklos, mažinti pajamų atotrūkį tarp pienininkystės ir kitų žemės ūkio sektorių. Išmokos dydžiai laiptuojami siekiant tikslingesnio ir efektyvesnio paramos paskirstymo

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Parama mokama už įregistruotas ir nepertraukiamai laikytas valdoje išlaikymo laikotarpiu pienines karves, jeigu ŪGR yra nustatyta tvarka įregistruoti duomenys apie pieninės karvės prieauglio atvedimą arba gaišimą 18 mėnesių laikotarpiu iki išlaikymo laikotarpio pradžios. Jeigu 18 mėnesių laikotarpiu pieninė karvė ŪGR buvo registruota kito valdos valdytojo ir (ar) partnerio vardu, laikoma, kad šis reikalavimas įvykdytas
- ✓ Išlaikymo laikotarpis nustatomas nacionaliniuose teisės aktuose
- ✓ Kai valdoje vykdomi karvių produktyvumo tyrimai mokamas nustatyto dydžio išmokos priedas

Išmoka
diferencijuojama
ir mokamas
priedas už
tyrimus

Preliminarus vidutinis išmokos dydis 2023-2027	
Už pirmas 10 karvių, Eur/vnt.	170
Už 11-50 karves, Eur/vnt.	217
Už 51-150 karves, Eur/vnt.	241
Už paskesnes >150 karves, Eur/vnt.	181
Priedas už tyrimus, Eur/vnt.	10

Planuojamas	225
paremti skaičius	tūkst. karvių
Planuojamos	227,1
lėšos	mln. Eur

Susietoji parama mėsinių galvijų augintojams

Užtikrinti mėsinių galvijų augintojų pajamų stabilumą. Palaikyti esamą gamybos lygį Lietuvoje. Pagerinti sektoriaus produkcijos kokybę, diferencijuojant išmokos dydžius pagal mėsinių galvijų mėsinės veislės kraujo laipsnį

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Parama mokama už valdoje einamaisiais metais nepertraukiamai išlaikytus bent 30 dienų iki paskutinės laikymo dienos įregistruotus ir suženklintus ne jaunesnius nei 12 mėn. amžiaus mėsinius galvijus
- ✓ Išlaikymo laikotarpis nustatomas nacionaliniuose teisės aktuose
- ✓ Aukštesnio lygio išmoka mokama už mėsinius galvijus, kurių patvirtintas mėsinės veislės kraujo laipsnis ne mažesnis nei 51 proc.
- ✓ Kai valdoje vykdomi mėsinių grynaveislių galvijų produktyvumo tyrimai mokamas išmokos priedas

Išmoka
diferencijuojama
ir mokamas
priedas už
tyrimus

Preliminarus vidutinis išmokos dydis 2023-2027	
Už mėsinių galvijų auginimą (<51 proc.), Eur/vnt.	82
Už mėsinių galvijų auginimą (≥ 51 proc.), Eur/vnt.	154
Priedas už tyrimus, Eur/vnt.	6
Planuojamas paremti skaičius	170,3 tūkst. galvijų
Planuojamos lėšos	94 mln. Eur

Susietoji parama avių augintojams

Palaikyti avių augintojų pajamas bei užtikrinti jų finansinį stabilumą. Palaikyti esamą gamybos lygį Lietuvoje. Didinti šio sektoriaus ūkių konkurencingumą.

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Parama mokama už valdoje einamaisiais metais nepertraukiamai išlaikytus bent 30 dienų iki paskutinės laikymo dienos įregistruotus ir suženklintus ne jaunesnes kaip 60 kalendorinių dienų amžiaus pieninių, mėsinių veislių bei šių veislių mišrūnes avis.

Išmoka bus mokama už pieninių bei mėsinių veislių avis

Preliminarus vidutinis išmokos dydis 2023-2027	
Už avių auginimą, Eur/vnt.	14,5
Planuojamas paremti skaičius	194,1 tūkst. avių
Planuojamos lėšos	14,1 mln. Eur

Susietoji parama ožkų augintojams

Palaikyti ožkų augintojų pajamas bei užtikrinti jų finansinį stabilumą. Palaikyti esamą gamybos lygį Lietuvoje. Didinti šio sektoriaus ūkių konkurencingumą.

Paramos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo ir atitinka visus reikalavimus, reikalingus bazinėms tiesioginėms išmokoms gauti

- ✓ Parama mokama už valdoje einamaisiais metais nepertraukiamai išlaikytus bent 30 dienų iki paskutinės laikymo dienos įregistruotus ir suženklintus ne jaunesnes kaip 60 kalendorinių dienų amžiaus pieninių, mėsinių veislių bei šių veislių mišrūnes ožkas bei (ar) ožius.

Išmoka bus mokama už pieninių bei mėsinių veislių ožkas ir ožius

Preliminarus vidutinis išmokos dydis 2023-2027	
Už ožkų auginimą, Eur/vnt.	26,5
Planuojamas paremti skaičius	11,8 tūkst. ožkų
Planuojamos lėšos	1,6 mln. Eur

Sektorinės priemonės

- **Vaisių ir daržovių sektorius**
- **Bitininkystės produktų sektorius**
- **Vyno sektorius**

Vaisių ir daržovių sektorius

Suteikti paramą vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijoms

Paramos gavėjai - pripažintos vaisių ir daržovių gamintojų organizacijos (GO) ir jų asociacijos
Parama teikiama GO įgyvendinamoms 3-5 metų veiksmų programoms finansuoti

Intervencinės priemonės:

- ✓ Investicijos į ilgalaikį turtą, tyrimus, eksperimentinę ir inovatyvią gamybą ir kitus veiksmus
- ✓ Produktų pardavimų skatinimas ir komercinės vertės didinimas
- ✓ Atsekamumo ir sertifikavimo sistemų įgyvendinimas, produktų kokybės stebėseną
- ✓ Produktų pašalinimas iš rinkos

2023-2027
numatoma
5,4 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojama vidutinė paramos suma veiksmų programai, Eur	375 000	375 000	384 000	342 500	342 500
Veiksmų programos	2	2	3	4	4
Mln. Eur	0,75	0,75	1,15	1,37	1,37

ES parama neviršija **50%*** faktiškai patirtų išlaidų vykdant veiksmų programas ir negali būti didesnė nei **4,1%*** GO parduodamos produkcijos vertės (*yra išimčių)

Veiksmų programose skiriama ne mažiau kaip **15%** išlaidų su aplinkosauga, klimato kaita ir prisitaikymu prie jos susijusioms priemonėms ir ne mažiau kaip **2%** išlaidų – moksliniams tyrimams ir inovacijų diegimui

Bitininkystės produktų sektorius

Užtikrinti bitininkystės sektoriaus tvarumą ir plėtrą, pagerinti bičių sveikatingumą, užtikrinti kokybiškų bitininkystės produktų tiekimą rinkai

Paramos gavėjai - fiziniai ir juridiniai asmenys. Bitininkai, bitininkus vienijančios asociacijos, mokslo ir studijų institucijos.

Intervencinės priemonės:

- ✓ Švietimas, mokymas ir techninė parama
- ✓ Bičių šeimų atnaujinimas, bitininkavimo inventoriaus įsigijimas, bičių ligų prevencija
- ✓ Moksliniai tyrimai bitininkystės sektoriuje
- ✓ Bitininkystės sektoriaus populiarinimas
- ✓ Medaus ir kitų bičių produktų tyrimai

2023-2027
numatoma
5,5 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas paraiškų skaičius, vnt.	~750	~750	~750	~750	~750
Mln. Eur	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

Didžiausias paramos intensyvumas atskiroms priemonėms iki **100 proc.** arba **70 proc.** tinkamų finansuoti investicinių išlaidų

Investicijos į vyno sektorių

Didinti žemės ir maisto ūkio sektoriaus konkurencingumą skatinant didesnės pridėtinės vertės žemės ir maisto ūkio produktų gamybą, didinant pažangių technologijų diegimą, skatinant tvarią gamybą bei ją skaitmenizuojant.

Paramos gavėjai – fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, kurie augina vyninių vynuogių veisles ir (ar) gamina vyną arba ketina užsiimti šia veikla, teikiantys paraišką individualiai ar su partneriu.

- ✓ Vyno gamintojas – LR įsteigtas juridinis asmuo, kuris yra registruotas maisto tvarkymo subjektas, turintis alkoholio produktų gamybos licenciją
- ✓ Vyninių vynuogių veislių augintojas – fizinis ir (ar) juridinis asmuo, kuris yra registruotas maisto tvarkymo subjektas ir turintis žemės ūkio valdą
- ✓ Investicijos turi pagerinti bendrus žemės ūkio veiklos rezultatus
- ✓ Bent **5%** išlaidų skiriama bent vienam veiksmui, padedančiam apsaugoti aplinką, prisitaikyti prie klimato kaitos, gerinti gamybos sistemų ir procesų tvarumą, mažinti Sąjungos vyno sektoriaus poveikį aplinkai, taupyti energiją ir gerinti visuotinę energijos vartojimo efektyvumą vyno sektoriuje

2023-2027
numatoma
0,172 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027
Planuojamas vidutinis išmokos dydis, Eur	0	8 600	8 600	8 600	8 600
Projektų skaičius	0	5	5	5	5
Mln. Eur	0	0,043	0,043	0,043	0,043

Didžiausias paramos intensyvumas - **40 proc.** tinkamų finansuoti investicinių išlaidų Vilniaus regione ir **50 proc.** tinkamų finansuoti investicinių išlaidų likusiame Lietuvos regione.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Kaimo plėtra

Ekologinis ūkininkavimas (įskaitant tęstinius įsipareigojimus)

Siekama skatinti ekologinį ūkininkavimą, remiant aukštos kokybės maisto produktų gamybą, darančią nedidelį poveikį aplinkai.

Paramos gavėjai - fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus.

- ✓ Tinkamas paramai plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos – ne mažiau kaip 1 ha.
- ✓ Pareiškėjas turi taikyti ekologinės gamybos praktiką ir metodus, apibrėžtus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/848 ir turėti kontrolės institucijos išduotą ekologinės gamybos sertifikatą.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis: **5 metai** (apima pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklą „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ ir (arba) intervencinę priemonę „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“ įvykdytus įsipareigojimus).
- ✓ Per įsipareigojimų laikotarpį nesumažinti paraiškoje nurodyto bendro ploto daugiau kaip 10 proc. (išimtiniais atvejais – 15 proc.) ir nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha.

2023–2027m.
numatoma
292,6 mln. Eur

Metai	2024	2025	2026	2027	2028
Už javus, javus pašarams, javus sėklai, Eur/ ha	239	239	239	239	239
Už daugiameses žoles Eur/ ha	198	198	198	198	198
Plotas tūkst. ha	250,7	267,1	290,1	299,8	309,4
Mln. Eur	52,1	55,3	59,9	61,7	63,5

* Plotai, viršijantys 200 ha, laikantis paraiškoje deklaruotų pasėlių proporcijos pagal atitinkamas augalų grupes (pasėlius), bus remiami 70 proc.

Miško priežiūra ir apsauga

Siekama didinti Lietuvos miškingumą ir miškų aplinkosauginę, socialinę ekonominę vertę, atkurti stichinių nelaimių pažeistus miškus.

Paramos gavėjai - privačios žemės valdytojai ir savivaldybės, valdančios žemę teisėtai pagrindais.

- ✓ Naujai įveistas miško plotas, savaime mišku apaugęs plotas ir atkurtas (stichinės nelaimės pažeistas) miško plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,5 ha;
- ✓ Miško rūšinėje sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 20 proc. lapuočių medžių rūšių;
- ✓ Visame plote turi augti tik vietinės medžių ir krūmų rūšys;
- ✓ Miško duomenys turi būti įrašyti į LR Miškų valstybės kadastrą.

2023–2027 m.
numatoma
11 mln. Eur.

Metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Plotas, ha (<i>be tęstinių</i>)	-	-	250	1 000	2 000	3 000	3 500
Mln. Eur	-	-	0,12	0,46	0,92	1,38	1,62
<i>Tęstiniai įsip., mln. Eur</i>	-	-	-	2,00	1,80	1,55	1,15

- ✓ Parama mokama iki 7 miško augimo metų.
- ✓ Išmoka 1-4 metais 225–272 Eur/ha (priklausomai nuo rūšinės sudėties).
- ✓ Išmoka 5-7 metais 175 Eur/ha.
- ✓ Papildoma išmoka gali būti mokama už repelentus (232 Eur/ha) arba tvoros priežiūrą (74 Eur/ha), kai šios priemonės naudojamos.

Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas

Siekiami skatinti ūkininkus laikyti ir veisti nykstančių vietinių senųjų veislių gyvulius, naminius paukščius ir bites.

Paramos gavėjai - fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus.

- ✓ Pareiškėjas turi laikyti bent 1 arklį, (arba) galviją, (arba) 2 kiaules, (arba) 5 avis, (arba) 10 naminių paukščių, arba 3 bičių šeimas selekcinio centro teritorijos ribose arba 10 bičių šeimų už selekcinio centro teritorijos ribų, priklausančių Lietuvos senosioms veislėms, kurioms gresia išnykimas.
- ✓ Gyvulių bandą galima papildyti tik gyvuliais iš nykstančių senųjų veislių gyvulių bandų ar naminių paukščių būrių arba, arklių ir galvijų atveju, gyvūnais, kurių kilmė patvirtinta genetiškai.
- ✓ Įsipareigoti 5 metus kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir išlaikyti įsipareigotą SG skaičių.

2023–2027 m.
numatoma
4,94 mln. Eur

Metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mln. Eur	-	0,93	0,96	0,99	1,02	1,04

Įšmokos: Žemaitukų ir Stambųjų žemaitukų veislės arkliai - 302 Eur/SG, Lietuvos juodgalvės avys - 455 Eur/SG, vištinės žąsys - 1230 Eur/SG, Lietuvos vietinės bitės - 177 Eur/šeimai, žalieji galvijai (senasis genotipas) – 410 Eur/SG, Lietuvos sunkieji arkliai – 231 Eur/SG, Lietuvos šemieji galvijai – 309 Eur/SG, Lietuvos baltnugariai galvijai – 378 Eur/SG, Lietuvos juodmargiai galvijai (senasis genotipas) – 291 Eur/SG, baltosios kiaulės (senasis genotipas) – 444 Eur/SG, Lietuvos vietinės kiaulės – 731 Eur/SG, Lietuvos šurkščiavilnės avys – 649 Eur/SG.

Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijas ribų

Siekiami išsaugoti laukinius paukščius, kurių skaičius mažėja ir dėl mažėjimo kyla didelė grėsmė natūralios aplinkos, ypač biologinės pusiausvyros, apsaugai.

Paramos gavėjai – fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus.

- ✓ Tinkamas paramai plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos, (daugiametės pievos) – ne mažiau kaip 1 ha.
- ✓ Įsipareigojimai:
 - ❖ Pievose nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų.
 - ❖ Šienauti nuo birželio 20 d. iki spalio 30 d., jeigu konkrečiai teritorijai nenustatyti kiti šienavimo terminai.
 - ❖ Žolę smulkinti ir paskleisti draudžiama.
 - ❖ Nupjautą žolę išvežti iš lauko.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **5 metai**.

2023–2027 m.
numatoma
5,7 mln. Eur

Metai	2024	2025	2026	2027	2028
Už laukinių paukščių apsaugą už „Natura 2000“ teritorijas ribų	74	74	74	74	74
Plotas tūkst. ha	12,838	14,122	15,405	16,689	17,973
Mln. Eur	0,950	1,045	1,140	1,235	1,330

Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis

Siekama paremti ūkininkaujančius vietovėse su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis, kuriose sąlygos ūkininkavimui dėl šiose vietovėse esančių kliūčių yra nepalankios.

Paramos gavėjai – fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus, kurių žemės ūkio valda ar jos dalis yra teritorijoje, kurioje esama didelių gamtinių ar kitų specifinių kliūčių.

- ✓ Tinkamas paramai plotas (ariamoji žemė ir pievos (ganyklos)), už kurį mokamos kompensacinės išmokos – ne mažiau kaip 1 ha.
- ✓ Turėti ne mažiau kaip 0,3 SG/ha pievų (ganyklų), siekiant paramos už deklaruotas pievas (ganyklas).
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023–2027 m.
numatoma
130,7 mln. Eur

Metai	2024	2025	2026	2027	2028
Didesnio intensyvumo didelių gamtinių kliūčių vietovėse*, Eur/ha	48	48	48	48	48
Mažesnio intensyvumo didelių gamtinių kliūčių vietovėse*, Eur/ha	32	32	32	32	32
Intensyvaus karsto vietovėse, Eur/ha	20	20	20	20	20
Potvynių užliejamose vietovėse, Eur/ha	20	20	20	20	20
Plotas tūkst. ha	701,5	701,5	701,5	701,5	701,5
Mln. Eur	26,144	26,144	26,144	26,144	26,144

* Deklaruojant ariamosios žemės plotus, viršijančius 200 ha, mokama 50 proc. nustatytos kompensacinės išmokos dydžio.

Parama „Natura 2000“ miškuose

Siekama atlyginti už reikalavimų, kurie viršija geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus vietovėse, kuriose nustatyti aplinkosaugos apribojimai yra susiję su Paukščių direktyvos 2009/147/EB ir Buveinių direktyvos 92/43/EEB įgyvendinimu, vykdymą.

Paramos gavėjai – privačių miškų valdytojai ir (ar) privačių miškų valdytojų asociacijos.

- ✓ Tinkamas paramai miško valdos plotas, esantis „Natura 2000“ ar kitoje gamtiniu požiūriu vertingoje teritorijoje – ne mažesnis kaip 0,5 ha.
- ✓ Parama teikiama už miško plotą vietovėse, kuriose taikomas bent vienas iš apribojimų:
- ❖ draudimas vykdyti pagrindinius miško kirtimus arba leidžiama vykdyti nedidelio intensyvumo atrankinius kirtimus (leidžiant iškirsti ne daugiau kaip 10 proc. medyno tūrio per 10 m. medynę, kuris pasiekęs IV grupės miškams taikomą kirtimų amžių);
- ❖ ugdomųjų miško kirtimų draudimas;
- ❖ plynose pagrindinių miško kirtimų biržėse turi būti paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių;
- ❖ sanitariniais miško kirtimais negali būti iškertami visi džiūstantys ar išdžiūvę medžiai.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023–2027
numatoma
8,2 mln. Eur

Metai	2024	2025	2026	2027	2028
Už pagrindinių miško kirtimų draudimą arba leidžiamus nedidelio intensyvumo atrankinius pagrindinius kirtimus	275	275	275	275	275
Už ugdomųjų miško kirtimų draudimą	47	47	47	47	47
Už paliekamą papildomą žalių neiškirstų medžių skaičių plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržėse	187	187	187	187	187
Kai vykdomi sanitariniai kirtimai draudžiama iškirsti visus džiūstančius ar išdžiūvusius medžius	72	72	72	72	72
Plotas tūkst. ha	8,493	8,493	8,493	8,493	8,493
Mln. Eur	1,647	1,647	1,647	1,647	1,647

Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje

Siekiami atlyginti už tam tikrų reikalavimų, kurie viršija geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartus vietovėse, kuriose nustatyti aplinkosaugos apribojimai yra susiję su Paukščių direktyvos 2009/147/EB ir Buveinių direktyvos 92/43/EEB įgyvendinimu, vykdymą.

Paramos gavėjai – fiziniai ir juridiniai asmenys.

- ✓ Tinkamas paramai žemės ūkio paskirties žemės plotas (daugiametės pievos), esantis „Natura 2000“ teritorijoje, turi būti ne mažesnis kaip 0,5 ha.
- ✓ Deklaruotame žemės ūkio paskirties žemės plote turi būti nustatytas bent vienas iš apribojimų:
 - ❖ draudimas naudoti trąšas ir augalų apsaugos produktus ar kalkinti žemės ūkio naudmenas;
 - ❖ draudimas sausinti arba kitaip keisti teritorijos hidrologinį režimą;
 - ❖ apribotas ganomųjų gyvulių skaičius (ne intensyviau kaip 1 SG/ha);
 - ❖ nustatyti ganymo ar šienavimo terminai.
- ✓ Įsipareigojimų laikotarpis – **1 metai**.

2023–2027 m.
numatoma
9,3 mln. Eur

Metai	2024	2025	2026	2027	2028
Už natūralias ar pusiau natūralias pievas žemės ūkio paskirties žemėje	76	76	76	76	76
Plotas tūkst. ha	24,469	24,469	24,469	24,469	24,469
Mln. Eur	1,860	1,860	1,860	1,860	1,860

Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas

Siekama skatinti jaunųjų ūkininkų, siekiančių užsiimti žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) perdirbimu, ypač kuriančių didesnę pridėtinę vertę generuojančius ūkius, įsikūrimą ir taip paspartinti sklandžią kartų kaitą Lietuvos žemės ūkio sektoriuje.

Paramos gavėjai – ne vyresni kaip 40 m. amžiaus ūkininkai, kurie pirmą kartą steigiasi žemės ūkio valdoje ir ūkyje kaip valdos ir ūkio valdytojai (žr. *Jaunojo ūkininko sąvoką*).

2023–2027 m.
numatoma
95 mln. Eur, iš
jų 20 mln. Eur
paskoloms

- ✓ Nuo valdos ir/ar ūkio įregistravimo iki paraiškos pateikimo negali būti praėję daugiau nei 24 mėn.
- ✓ Parama teikiama ūkiams, kurių planuojamas žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, yra nuo 12 000 Eur iki 70 000 Eur.
- ✓ Verslo planas turi būti įgyvendintas per ne ilgesnį kaip 5 m. laikotarpį.

Kai parama mokama dotacijos forma, didžiausia išmokos suma – 60 000 Eur (išmokama dviem dalinėmis išmokomis).

Paskolos suma – iki 100 000 Eur. (kai prašoma tik paskolos)

Bendra dotacijos ir paskolos suma – 100 000 Eur.

Investicijos į žemės ūkio valdas

Remti žemės ūkio valdų modernizavimą, didinant žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, skatinant didesnės pridėtinės vertės žemės ūkio produktų kūrimą, diegiant inovacijas, naujas technologijas, skatinant tvarią žemės ūkio produktų gamybą bei ją skaitmenizuojant.

Paramos gavėjai - ūkininkai arba jų grupė, užsiimantys žemės ūkio veikla ir (arba) valdoje (-ose) pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų apdorojimu ir (arba) perdirbimu ir pateikimu rinkai; pripažinti žemės ūkio kooperatyvai.

- ✓ Parama teikiama ūkiams, kurių įregistruotos žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, yra ne mažesnis kaip 30 001 Eur;
- ✓ Pareiškėjas užsiima žemės ūkio veikla ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo;
- ✓ Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio subjekto pajamų;
- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priede išvardytų produktų gamybai, apdorojimui ir perdirbimui.

Vidutinė paramos suma projektui – 500 000 Eur. Paramos intensyvumas nuo 20 iki 50 tinkamų finansuoti išlaidų. Jauniesiems ūkininkams, paramos pagal šią priemonę kreipiantis pirmą kartą, paramos intensyvumas gali būti padidintas 20 procentinių punktų. Didžiausia paskolos suma 200 000 Eur.

2023–2027m.
numatoma
230 mln. Eur,
iš jų paskoloms
- 30 mln. Eur

Smulkių-vidutinių ūkių plėtra

Siekama remti smulkių-vidutinių žemės ūkio valdų modernizavimą didinant žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, skatinant didesnės pridėtinės vertės žemės ūkio produktų kūrimą, diegiant inovacijas, naujas technologijas, skatinant tvarią žemės ūkio produktų gamybą bei ją skaitmenizuojant.

Paramos gavėjai - ūkininkai arba jų grupė, užsiimantys žemės ūkio veikla ir (arba) valdoje (-ose) pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų apdorojimu ir (arba) perdirbimu ir pateikimu rinkai; pripažinti žemės ūkio kooperatyvai.

2023–2027 m.
numatoma
45 mln. Eur

- ✓ Parama teikiama ūkiams, kurių žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, yra ne mažesnis kaip 16 001 Eur ir ne didesnis kaip 30 000 Eur;
- ✓ Pareiškėjas užsiima žemės ūkio veikla ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo.
- ✓ Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio subjekto pajamų.
- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priede išvardytų produktų gamybai, apdorojimui ir perdirbimui.

Vidutinė paramos suma projektui – 200 000 Eur. Paramos intensyvumas nuo 20 iki 65 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Jauniesiems ūkininkams, paramos pagal šią priemonę kreipiantis pirmą kartą, paramos intensyvumas gali būti padidintas 15 procentinių punktų.

Labai smulkių ūkių plėtra

Siekama skatinti smulkių ūkių plėtrą vykdant žemės ūkio veiklą ir (arba) didinant jų orientavimąsi į rinką, didinant konkurencingumą, daugiau dėmesio skiriant naujoms technologijoms, skaitmenizavimui, skatinti bendradarbiavimą įgyvendinant ūkininkų grupių projektus ir kolektyvines investicijas.

Paramos gavėjai - ūkininkai arba jų grupė, užsiimančys žemės ūkio veikla ir (arba) valdoje (-ose) pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų apdorojimu ir (arba) perdirbimu ir pateikimu rinkai; pripažinti žemės ūkio kooperatyvai.

- ✓ Parama teikiama ūkiams, kurių kiekvieno įregistruotos žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 16 000 Eur (kai paraišką teikia keli subjektai) ir ne mažesnis kaip 8 000 Eur ir ne didesnis kaip 16 000 Eur (kai paraišką teikia vienas subjektas);
- ✓ Pareiškėjas užsiima žemės ūkio veikla ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo;
- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priede išvardytų produktų gamybai, apdorojimui ir perdirbimui.

2023–2027 m.
numatoma
15 mln. Eur

Didžiausia paramos suma – 25 000 Eur. Kai dalyvauja 2 ūkio subjektai – 50 000 Eur, 3 subjektai – 75 000 Eur. Kai dalyvauja 4 ir daugiau ūkio subjektų – 100 000 Eur. Paramos intensyvumas yra nuo 20 iki 85 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

Investicijos į bioekonomikos verslus (Perdirbimas)

Siekama skatinti žemės ūkio produktų perdirbimą į aukštos pridėtinės vertės produktus.

Paramos gavėjai - juridiniai asmenys, užsiimantys arba ketinantys užsiimti žemės ūkio produktų perdirbimu.

- ✓ Pareiškėjas ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo užsiima žemės ūkio produktų perdirbimu arba gamyba ir planuoja užsiimti žemės ūkio produktų perdirbimu;
- ✓ Numatomi gaminti produktai ir (arba) jų gamybai taikomos technologijos turi būti inovatyvūs Lietuvos mastu;
- ✓ Projektas parengtas remiantis atlikta galimybių studija/tyrimu ir (arba) kitoje šalyje taikoma inovatyvia technologija;
- ✓ Investicijos turi pagerinti bendrus juridinio asmens veiklos rezultatus;
- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priede išvardytiems produktams.

2023–2027 m.
numatoma
50 mln. Eur

Vidutinė paramos suma projektui – 5 mln. Eur.

Paramos intensyvumas:

- nuo 5 proc. iki 20 proc. tinkamų finansuoti išlaidų didelėms įmonėms (t.y. neturintioms MVĮ statuso);
- nuo 20 proc. iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms (t.y. atitinkančioms MVĮ statusą).

Investicijos į žemės ūkio produktų perdirbimą (finansinės priemonės)

Siekama didinti žemės ir maisto ūkio sektoriaus konkurencingumą skatinant didesnės pridėtinės vertės žemės ir maisto ūkio produktų kūrimą.

Paramos gavėjai - juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio produktų perdirbimu.

2023–2027
m. paskoloms
numatoma
10 mln. Eur

- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priedo žemės ūkio produktų perdirbimui. Jei galutinis produktas nėra šio priedo produktas taikoma *de minimis* valstybės pagalbos riba;
- ✓ Pareiškėjas užsiima žemės ūkio produktų perdirbimu ne trumpiau kaip 1 metus iki paraiškos pateikimo;
- ✓ Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio produktų perdirbimo 1 metus iki paraiškos pateikimo sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų.

Didžiausia paskolos suma 1 000 000 Eur.

Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas

Siekama skatinti tvarią žemės ūkio produktų gamybą gyvulininkystės sektoriuje, remiant investicijas į:

- Mėšlo ir sрутų tvarkymo sistemas
- Biodujų jėgainių įrengimą gyvulininkystės ūkiuose
- Ūkinių gyvūnų gerovės užtikrinimo technologijas

Paramos gavėjai – ūkininkai, jų grupė, užsiimantys žemės ūkio veikla ir (arba) valdoje pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų apdorojimu ir (arba) perdirbimu ir pateikimu rinkai; pripažinti ž.ū. kooperatyvai.

- ✓ Parama teikiama ūkiams, kurių įregistruotos žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, yra ne mažesnis kaip 30 001 Eur;
- ✓ Pareiškėjas užsiima žemės ūkio veikla ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo.
- ✓ Pareiškėjo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų pajamų;
- ✓ Parama teikiama Sutarties dėl ES veikimo I priedo produktų gamybai, apdorojimui ir perdirbimui;
- ✓ Investicijos į **mėšlo ir sрутų tvarkymo sistemas** turi pagerinti paramos gavėjo praktiką mėšlo ir sрутų tvarkymo srityje taip, kad ji viršytų jam privalomus standartus;
- ✓ Investicijos į **biodujų jėgainių įrengimą** turi būti skirtos gaminti biodujas iš mėšlo, kitų biologiškai skaidžių medžiagų ir naudoti jas ūkio reikmėms;
- ✓ Investicijos į **ūkinių gyvūnų gerovės užtikrinimo technologijas** turi pagerinti paramos gavėjo gyvūnų laikymo praktiką taip, kad ji viršytų jam privalomus standartus:
 - ✓ laikyti kiaules bent 20 proc. didesniame plote nei minimalus privalomas plotas
 - ✓ laikyti vištas dedekles laisvai arba ant kraiko
 - ✓ veršelių nelaikyti individualiuose garduose.

Vidutinė paramos suma projektui – 250 000 Eur.

Paramos intensyvumas nuo 20 iki 65 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. Gali būti padidintas:

- iki 80 proc. investicijoms į gyvūnų gerovę kiaulininkystės sektoriuje
- iki 80 proc. jauniems ūkininkams pirmą kartą besikreipiantiems paramos pagal šią priemonę.

Didžiausia paskolos suma – iki 200 000 Eur.

2023–2027 m.
numatoma
56,25 mln. Eur,
iš jų 5 mln. Eur
paskoloms

Apsaugos priemonės nuo didžiųjų plėšrūnų daromos žalos

Siekama prevenciškai saugoti ūkinius gyvūnus nuo vilkų daromos žalos kartu išsaugant biologinę įvairovę ir subalansuotą ekosistemų funkcionavimą.

Parama teikiama negamybinėms investicijoms, skirtoms ūkinių gyvūnų aptvėrimui lauke, kitų apsaugos nuo plėšrūnų (vilkų) priemonių, įskaitant šunis, įsigijimui ir įrengimui.

Paramos gavėjai – ūkininkai - fiziniai ir juridiniai asmenys, įregistravę valdą.

- ✓ Pareiškėjas turi laikyti ne mažiau kaip 1 planuojamą prevenciškai saugoti sutartinį gyvulį (avis, ožkas, karves, kt. galvijus) ir įsipareigoja išlaikyti ne mažesnę sutartinių gyvulių skaičių iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos
- ✓ Parama teikiama gyvulių apsaugai, kai jie laikomi lauke - pievose, ganyklose.
- ✓ Projekto įgyvendinimo vieta negali būti namų valda, sodyba, miškas.
- ✓ Projekto įgyvendinimo vieta turi priklausyti savivaldybei, kurioje per pastaruosius 5 m. registruota ne mažiau kaip 10 vilkų žalų atvejų.

2023–2027 m.
numatoma
3 mln. Eur

Vidutinė paramos suma projektui – 5 500 Eur

Paramos intensyvumas nuo 20 iki 65 proc.

Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius

2023–2027 m.
numatoma skirti
5 mln. Eur

Taikant prevencines priemones siekiama išlaikyti gyvulininkystės ūkių perspektyvumą ir konkurencingumą, o pasireiškus nepalankiems reiškiniams ar įvykius gyvūnų ligų protrūkiams sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams išsaugoti žemės ūkio gamybos potencialą.

Paramos gavėjai - ūkininkai - fiziniai ir juridiniai asmenys arba jų grupė, įregistravę valdą bei užsiimantys žemės ūkio veikla ir (arba) valdoje (-ose) pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų apdorojimu ir (arba) perdirbimu ir pateikimu rinkai, pripažinti žemės ūkio kooperatyvai.

- ✓ Parama investicijoms į prevencijos priemones arba padarinius sukeltus ligų, nurodytų 2014-05-15 ES reg. Nr. 652/2014 prieduose;
- ✓ Pareiškėjas užsiima pirminės žemės ūkio produkcijos gamyba ir tiekimu rinkai, ir projekto pateikimo metu ne mažiau nei metus realizuoja produkciją rinkoje;
- ✓ Pareiškėjas yra parengęs biologinio saugumo priemonių taikymo planą dėl biologinio saugumo priemonių visumos gyvulių laikymo vietose nustatytų reikalavimų įvykdymo ir šį planą yra suderinęs su atsakinga institucija.

Paramos projektui suma apskaičiuojama skiriant 200 Eur vienam sąlyginiam gyvuliui, bet ne daugiau kaip 100 tūkst. Eur. Kai įsigyjamas turtas gali būti naudojamas daugiau negu vienoje to paties paramos gavėjo ūkinių gyvūnų laikymo vietoje, didžiausia paramos suma vienam projektui gali būti 300 tūkst. Eur.

Paramos intensyvumas nuo 20 iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžio atkūrimu ir išsaugojimu

Siekiami žemės ūkio veikla užsiimančius subjektus skatinti tvarkyti apleistas natūralias ir pusiau natūralias pievas bei šlapynes, atkuriant palankią jų būklę ir sudarant sąlygas saugomoms rūšims bei natūralioms buveinėms išlikti

Paramos gavėjai - fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys aktyvaus žemės ūkio veiklos subjekto reikalavimus

- ✓ Tinkami paramai plotai – EB svarbos natūralių ir pusiau natūralių saugomų rūšių buveinių plotai;
- ✓ Mažiausias tinkamas paramai plotas - 0,5 ha;
- ✓ Didžiausias tinkamas paramai plotas, įrengiant naujas seklias kūdras vėžlių buveinėse pievose ir ganyklose – 0,1 ha;
- ✓ Įgyvendinus šią priemonę, privaloma dalyvauti ekoschemos TI05eko6 „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikloje “EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas”, įsipareigojimų laikotarpis – 2 metai.

2023–2027 m.
numatoma
4 mln. Eur

Finansuojama sumedėjusios augalijos (1 600 Eur/ha), žolinės augalijos (500 Eur/ha) pašalinimo ir sutvarkymo darbai, pašalintos augalijos išvežimo darbai (480 Eur/ha), ganyklų tvorų įrengimas plotuose, kuriuose iki šiol nebuvo ganyklų arba ganyklų statiniai yra sunykę (487 Eur/ha), naujų seklių kūdrų vėžlių buveinėse pievose ir ganyklose įrengimas (2 900 Eur/ha).

Vidutinė paramos projektui suma 35 000 Eur

Paramos intensyvumas iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

Investicijos į melioracijos sistemas

Tikslas - rekonstruoti esamas melioracijos sistemas, sudarant galimybes ūkiams didinti žemės ūkio veiklos produktyvumą bei tuo pačiu užtikrinti tvarią gamtos išteklių (vandens) apsaugą nuo taršiųjų medžiagų išplovimo, diegiant reguliuojamą drenažą.

Paramos gavėjai - žemės ūkio veiklos subjektai, melioracijos sistemų naudotojų asociacijos, fizinių ir (ar) juridinių asmenų grupės, savivaldybės.

- ✓ Kai vykdomas esamų melioracijos sistemų rekonstravimas, rekonstruojami ne mažiau kaip 45 proc. nusidėvėję melioracijos statiniai;
- ✓ Kai atliekamas reguliuojamojo drenažo įdiegimas į esamas rekonstruotas melioracijos sistemas:
 - ne mažiau kaip 50 proc. pagrindinio rinktuvo ilgio arba melioracijos sistemos aptarnaujamo ploto turi būti pritaikyta vandens lygiui reguliuoti;
 - privalomai turi būti numatytas bent vienos iš šių aplinkosauginių investicijų - dvigubo profilio melioracijos griovių šlaitai, dirbtinės šlapynės, nuosėdų tvenkiniai, akmenų ar rąstų stabilūs metiniai, įrengimas;
- ✓ Rekonstruojami statiniai turi būti įtraukti į Melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą.

2023–2027 m.
numatoma
40 mln. Eur

- ✓ Vidutinė paramos projektui suma, kai atliekamas reguliuojamojo drenažo įdiegimas į esamas rekonstruotas melioracijos sistemas - 40 000 Eur. Paramos intensyvumas nuo 20 iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.
- ✓ Vidutinė paramos projektui suma, kai vykdomas esamų melioracijos sistemų rekonstravimas - 300 000 Eur. Paramos intensyvumas nuo 20 iki 65 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

Pasėlių, augalų ir gyvūnų draudimas

Tikslas – skatinti ūkininkus taikyti rizikos valdymo priemones, kompensuojant dalį pasėlių, augalų bei gyvulių draudimo įmokų.

Paramos gavėjai - ūkininkai - fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla.

- ✓ Pareiškėjas yra sudaręs draudimo sutartį, pagal kurias yra kompensuojami nuostoliai, patirti dėl nepalankių klimato reiškinių ar gyvūnų ligų;
- ✓ Pagal draudimo sutartį numatomi padengti nuostoliai, kai sunaikinama daugiau kaip 20 proc. ūkininko vidutinės metinės praėjusių 3 kalendorinių metų produkcijos arba praėjusių 5 m. vidutinės trejų metų laikotarpio produkcijos, neįskaitant didžiausios ir mažiausios reikšmės. Tokiu apskaičiavimo metodu nustatomi faktiniai atskiro ūkininko nuostoliai atitinkamais metais;
- ✓ Parama teikiama už Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius pasėlius, laikomus gyvūnus ir (ar) auginamus augalus;
- ✓ Pasėlių ir augalų draudimo atveju – pasėlių ir augalų plotas pagal augalų rūšis, nurodytas draudimo sutartyje, negali viršyti deklaruoto ŽŪN ar pasėlių ploto, išskyrus atvejus, kai toje pačioje vietoje per metus auga ne viena augalų rūšis;
- ✓ Gyvūnų draudimo atveju – gyvūnai apdrausti nuo ligų, nurodytų Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos nustatytame gyvūnų ligų sąraše arba 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/429 prieduose.

2023–2027 m.
numatoma
12 mln. Eur

Tinkamos finansuoti išlaidos – kompensacinė išmoka ūkininkui apskaičiuojama nuo jo sumokėtos pasėlių, gyvūnų ir augalų draudimo įmokos sumos, atsižvelgiant į didžiausiuosius draudimo įmokų įkainius vienam hektarui augalų arba vienam ūkiniam gyvūnui.

- ✓ Vidutinė paramos projektui, kai kompensuojama pasėlių ir augalų draudimo įmoka, suma – 3 200 Eur.
- ✓ Vidutinė paramos projektui, kai kompensuojama gyvulių draudimo įmoka, suma – 6 000 Eur.
- ✓ Paramos intensyvumas – iki 70 proc. sumokėtos draudimo įmokos sumos.
- ✓ Parama skiriama nepriklausomai nuo to, ar draudiminis įvykis įvyko, ar ne.

Savitarpio pagalbos fondai

Siekama skatinti žemės ūkio rizikos valdymo fondų (savitarpio pagalbos fondų) steigimąsi ir plėtrą. Žemės ūkio rizikos valdymo fondai - savanoriška žemės ūkio veiklos subjektų tarpusavio pagalbos sistema, grindžiama narių įnašais ir skirta jų pajamų lygiui palaikyti.

Paramos gavėjai - pagal nustatytą nacionalinę tvarką akredituoti (pripažinti) žemės ūkio rizikos valdymo fondai (akredituos ir veiklą prižiūrės NMA).

Naudos gavėjai - rizikos valdymo fondui priklausantys ūkininkai (fiziniai ir juridiniai asmenys), užsiimantys žemės ūkio veikla.

Žemės ūkio rizikos fondų kūrimo sąlygos:

- ✓ žemės ūkio rizikos valdymo fondai kuriami ne mažiau kaip penkių ūkininkų;
- ✓ Turi turėti:
- ✓ tarpusavio pagalbos tikslui skirtą, nuo kito turto atskirtą ir atskirai tvarkomą sąskaitą;
- ✓ administratorių;
- ✓ patvirtintas ir viešai NMA interneto svetainėje paskelbtas žemės ūkio rizikos valdymo fondo veiklos taisyklės.

Paramos intensyvumas iki 70 proc.;

Parama skiriama žemės ūkio rizikos valdymo fondo nariui, kai pajamų sumažėjimas viršija 20 proc. žemės ūkio veiklos subjekto vidutinių metinių praėjusių trejų metų laikotarpio pajamų arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinių trejų metų pajamų, neįskaitant per tuos penkerius metus gautų didžiausių ir mažiausių pajamų sumų (taikomas laikotarpis nustatomas žemės ūkio rizikos valdymo fondo).

2023–2027 m.
numatoma
1,5 mln. Eur

Miško veisimas ir atkūrimas

Priemonės pagalba įveisiamas miškas, atlyginama stichinių nelaimių miškams padaryta žala, remiant stichinės nelaimės pažeisto miško atkūrimą.

Paramos gavėjai - privačios žemės valdytojai ir savivaldybės, valdančios žemę teisėtais pagrindais.

- ✓ Parama teikiama veisiant mišką pirmą kartą žemėje, kurioje jis prieš tai neaugo arba atkuriant stichinės nelaimės pažeistą mišką, kuriame pažeista daugiau kaip 20 proc. medžių;
- ✓ Tinkamas paramai ne mažesnis kaip 0,5 ha plotas;
- ✓ Veisiamo miško rūšinėje sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 20 proc. lapuočių medžių rūšių;
- ✓ Sodinos tik vietinės medžių ir krūmų rūšys.

Išmokos dydis priklauso nuo medžių rūšinės sudėties:

- Įveisimo išmoka 1 511 – 2 453 Eur/ ha;
- Atkūrimo išmoka 1 768 – 2 710 Eur/ha (įskaitant nelikvidinės medienos sutvarkymo išlaidas).

Įrengiantiems apsauginę tvorą, papildomai skiriama vienkartinė išmoka – 1 484 Eur už 1 ha. Jeigu naudojami repelentai – skiriama 232 Eur/ha išmoka už pirmuosius augimo metus.

Paramos intensyvumas 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

2023–2027 m.
numatoma
7 mln. Eur

Jaunuolynų ugdymas

Priemonė skirta jaunuolynų (iki 20 metų amžiaus) ugdymui.

Paramos gavėjai - fiziniai asmenys, juridiniai asmenys (išskyrus asmenis, kuriems pavesta patikėjimo teise valdyti, naudoti valstybinius miškus ir jais disponuoti įstatymų nustatyta tvarka, vykdyti juose kompleksinę miškų ūkio veiklą), savivaldybės.

- ✓ nekilnojamasis turtas (miško žemė), turi priklausyti pareiškėjui nuosavybės teise arba būti valdomas kitais teisėtais pagrindais;
- ✓ jaunuolynų ugdymas tame pačiame plote gali būti remiamas ne daugiau kaip du kartus per visą Strateginio plano įgyvendinimo laikotarpį;
- ✓ Jaunuolynų ugdymas ne miško žemėje neremiamas.

Parama skiriama mokant vienkartinę nustatyto dydžio kompensacinę išmoką – 365 Eur už 1 ha ugdomo jaunuolyno.

Paramos intensyvumas 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

2023–2027 m.
numatoma
6 mln. Eur

Trumpos tiekimo grandinės

Tikslas – skatinti žemės ūkio subjektų bendradarbiavimą, kuriant ir plėtojant trumpas tiekimo grandines, skatinti smulkių ir vidutinių ūkių pajamų augimą.

Paramos gavėjai:

ūkininkai, užsiimantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamybos, ir (ar) perdirbimo veikla; **juridiniai asmenys**, užsiimantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamybos, perdirbimo, rinkodaros, ir (ar) maisto produktų realizavimo veikla.

- ✓ Pareiškėjas ir partneris - ūkininkas (fizinis asmuo) turi būti įregistravęs ūkininko ūkį;
- ✓ Pareiškėjas ir partneris (ir (ar) tarpininkas) - privatus juridinis asmuo turi atitikti MVĮ keliamus reikalavimus ir užsiimti žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamybos, perdirbimo, rinkodaros veikla ir (ar) realizavimo veikla;
- ✓ Parama skiriama projektams, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip du subjektai, užsiimantys žemės ūkio, maisto produktų gamyba/ perdirbimu/ rinkodara / maisto produktų realizavimo (prekybos jais) veikla.

Vidutinė paramos suma projektui diferencijuojama pagal projekto tikslus ir apimtis: pagal 1 paramos modelį – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas – iki 150 000 Eur; pagal 2 paramos modelį – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas, orientuotas į didesnės apimtys produkcijos realizavimą vietinėje teritorijoje – iki 250 000 Eur; pagal 3 paramos modelį – žemės ūkio produkcijos realizavimo tinklui įkurti – iki 1 500 000 Eur.

Paramos intensyvumas nuo 20 iki 60 proc. (verslo plano įgyvendinimo išlaidoms), 100 proc - bendrosioms projekto einamosioms bendradarbiavimo, einamosioms projekto įgyvendinimo ir skatinamosios veiklos išlaidoms.

2023–2027 m.
numatoma
10 mln. Eur

Bendruomenių inicijuota vietos plėtra - LEADER

Tikslas - skatinti bendruomenės inicijuotą kaimo plėtrą iniciatyvos “iš apačios į viršų” principo pagrindu, finansuojant vietos plėtros strategijas, kuriomis siekiama spręsti vietos iššūkius ir tenkinti poreikius.

Paramos gavėjai:

- ✓ Kaimo vietovėse veikiančios VVG, turinčios parengtas ir patvirtintas vietos plėtros strategijas (VPS);
- ✓ Vietos projektų paramos gavėjai – subjektai, veikiantys VVG teritorijoje.

- ✓ Vietos plėtros strategijoms įgyvendinti;
- ✓ Vietos projektams, atitinkantiems patvirtintas VPS, įgyvendinti;
- ✓ Teritoriniams ir tarptautiniams VVG bendradarbiavimo projektams.

2023–2027 m.
numatoma
74,9 mln. Eur.

Vidutinė paramos suma VPS - 1 500 000 Eur.

Didžiausia suma vietos projektui – 200 000 Eur. Paramos intensyvumas (vietos projektams) – nuo 20 proc. iki 95 proc. tinkamų finansuoti išlaidų (priklausomai nuo projekto pobūdžio.)

Sumanieji kaimai

Siekama skatinti kaimo vietovių plėtrą, didinti kaimo vietovių patrauklumą ir gyvenimo kokybę sumaniais, moderniais, aktualiais, reikšmingais, technologijomis grįstais sprendimais ir veiksmais (skaitmeninimas, švietimas, žiedinė ekonomika, aplinkos apsauga ir klimato kaitos pokyčių švelninimu grįsti paslaugų ir verslo modeliai).

Paramos gavėjas - VVG, kuri bus atsakinga už sumanaus kaimo strategijų koordinavimą ir įgyvendinimą, tačiau investicijas įgyvendins atskiri projekto partneriai (VVG, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys, atitinkantys MVĮ keliamus reikalavimus).

Parama teikiama partnerystės principu įgyvendinamoms sumanaus kaimo strategijoms, kuriose bus aiškiai pagrįstos sprendžiamos problemos, pasirinkta tema, pokyčiai ir laukiami rezultatai;
Priemonė bus įgyvendinama aiškiai apibrėžtose, atitinkančiose konkretaus kaimo, miestelio, miesto ribas arba vientisose, apjungtose konkrečių sumanaus veikimo ir sprendimų priėmimo tikslų teritorijose (funkcinės, teminės teritorijos).

Paramos suma – 500 000 Eur (VVG partnerystės atveju iki 700 000 Eur)

Paramos intensyvumas:

- nuo 20 proc. iki 100 proc. Strategijos vystymo, koordinavimo, valdymo, aktyvinimo ir bendradarbiavimo išlaidoms;
- nuo 20 proc. iki 85 proc. sumanių kaimų strategijoms įgyvendinti.

2023–2027 m.
numatoma
15 mln. Eur

Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje

- Siekiama plėtoti aktyvų bendradarbiavimą tarp žemės, maisto, miškų ūkio veiklos subjektų, mokslinių tyrimų įstaigų, konsultantų, NVO ir kitų dalyvių, kuriant ir diegiant žemės ūkiui aktualias inovacijas, populiarinant mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymą praktinėms problemoms spręsti.

- **Paramos gavėjas** – Europos inovacijų partnerystės veiklos grupė.

- ✓ Parama skiriama inovaciniams projektams, kuriuose bendradarbiauja ne mažiau kaip 2 subjektai;
- ✓ EIP veiklos grupės partneriai turi turėti vienas kitą papildančių žinių ir (arba) patirties, susijusios su projekto tikslais;
- ✓ Paraišką dėl inovacinio projekto įgyvendinimo teikia tik ŽŪM atrinkta EIP veiklos grupė, kurios planas patvirtintas kaip tinkamas įgyvendinti;
- ✓ Paraiškoje paramai gauti pateikiami bandomųjų, naujų ir (arba) patobulintų produktų, procesų ir technologijų plėtros inovacinių projektų aprašymai (sprendimai), nurodomi numatomi pasiekti rezultatai ir indėlis į BŽŪP konkrečiųjų, kompleksinio tikslo ir EIP tikslų įgyvendinimą.

Paramos intensyvumas – iki **100 proc.**

Paramos suma projektui – **200 tūkst. Eur**

Paramos suma inovaciniam planui parengti – **3 tūkst. Eur**

2023–2027 m.
numatoma
8 mln. Eur

Parodomieji projektai

- stiprinti žinių perteikimą, inovacijas ir skaitmeninimą žemės ūkyje, miškininkystėje, skatinant žemės ūkio veiklos subjektus keistis geriausia patirtimi, įgauti naujų technolinių žinių ir įgūdžių, siekiant užtikrinti žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą.

- **Paramos gavėjai** – mokslo ir studijų institucijos, mokymo ir konsultavimo įstaigos, kiti juridiniai asmenys, turintys teisę vykdyti formalųjį suaugusiųjų švietimą.

- ✓ Pareiškėjas turi būti juridinis asmuo;
- ✓ Teisės aktų nustatyta tvarka turi teisinį pagrindą užsiimti žinių perdavimo ir informavimo veiklomis;
- ✓ Turi turėti pakankamai kompetencijų, žinių ir pajėgumų įgyvendinti projektą, skirtą parodomųjų veiklų rengimui ir vykdymui, informavimo veiklų organizavimui žemės ūkio, maisto ūkio, miškininkystės ar kaimo plėtros srityse, susijusiose su visais konkrečiais 9 BŽŪP tikslais;
- ✓ Jeigu paraišką teikia konsultantas, iki paraiškos pateikimo dienos, jis turi būti įtrauktas į konsultantų, teikiančių paslaugas žemės ūkiui, sąrašą.

2023–2027 m.
numatoma
3 mln. Eur

- Paramos intensyvumas – iki **100 proc.**
- Paramos suma vienam projektui – **100 tūkst. Eur**

Mokymai ir įgūdžių įgijimas

- Stiprinti žinių perteikimą, inovacijas ir skaitmeninimą žemės ūkyje, siekiant užtikrinti žemės ūkio veiklą gyvybingumą ir konkurencingumą.

- **Paramos gavėjai** – juridiniai asmenys, vykdančys mokymus, teikiantys paraišką individualiai ir (arba) su partneriu (-iais). Projekto partneriai – asociacijos, vienijančios fizinius ir (ar) juridinius asmenis, užsiimančius žemės ūkio ir miškininkystės veikla.

- ✓ Pareiškėjas ir partneris turi būti juridinis asmuo ir turi teisinį pagrindą užsiimti žinių perdavimo ir informavimo veiklomis, kurioms vykdyti yra skirtas projektas;
- ✓ Turi turėti tinkamą kompetenciją įgyvendinti projektą;
- ✓ Pareiškėjas su partneriu turi būti pasirašę ketinimo protokolą dėl partnerystės sutarties (jei projektas įgyvendinamas su partneriu);
- ✓ Dalyvavimas mokymuose turi būti patvirtintas pareiškėjo išduotu kompetencijos įgijimą patvirtinančiu dokumentu;
- ✓ Jeigu paraišką teikia konsultavimo įstaiga, jos konsultantai turi būti įtraukti į konsultantų tinklą (sąrašą).

2023–2027
m.
numatoma
4 mln. Eur

- Paramos intensyvumas – iki **100 proc.**
- Paramos suma vienam projektui – **150 tūkst. Eur.**

Konsultavimo paslaugos

Padidinti konsultavimo paslaugų kokybę, įvairovę ir aktualumą ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, suteikti jiems reikiamą naujausią moksliniais tyrimais, pažangia patirtimi, inovacijomis pagrįstą informacinę ir konsultacinę paramą.

Paramos gavėjai:

- konsultavimo paslaugas teikiantys ūkio subjektai (fiziniai arba juridiniai asmenys) arba jų grupės, veikiančios jungtinės veiklos sutarties pagrindais;
- Asociacijos, vienijančios fizinius ir (ar) juridinius asmenis, užsiimančius žemės ūkio ir miškininkystės veikla;
- Pripažinti žemės ūkio kooperatyvai ir žemės ūkio kooperatyvų asociacijos.

Konsultantas yra pajėgus tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitinka jam keliamus reikalavimus:

- ✓ turi teisę teikti konsultavimo paslaugas, t. y. viena iš įstaigos veiklos sričių turi būti konsultavimas (taikoma tik juridiniam asmeniui);
- ✓ turėti pakankamą išsilavinimą ar patirtį srityje (-se), pagal kurią (-ias) numato teikti konsultavimo paslaugas;
- ✓ yra integruotas į ŽŪŽIS ir nuolat kelia savo kvalifikaciją;
- ✓ yra užtikrintas paslaugas teikiančio asmens patikimumas;
- ✓ vykdydamas konsultavimo veiklą, turi būti nepriklausomas, nešališkas, neįsivėlęs į interesų konfliktą, veikti sąžiningai ir skaidriai, nesinaudoti konsultacijų metu sužinotomis konsultacijų gavėjo komercinėmis ir kitomis paslaptimis ne konsultacijų gavėjo tikslams ir jų neviešinti bei vadovautis BDAR (ES) Nr. 2016/679;
- ✓ nustatyta tvarka būti įtrauktu į konsultantų, teikiančių paslaugas žemės ūkiui, tinklą (sąrašą).

2023–2027 m.
numatoma
5 mln. Eur

- Paramos intensyvumas – **100 proc.**
- Konsultavimo valandos įkainis - **58 Eur/val.** (be PVM).
- Paramos suma vienam konsultacijų paslaugos gavėjui 2023-2027 m. – **2 tūkst. Eur.**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
PVM kodas LT886751917

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19,
LT-01103 Vilnius

+370 5 239 11 11
zum@zum.lt
zum.lrv.lt